

Νόμος υπ' αριθμ. ... Τροποποίηση των διατάξεων του Κώδικα Δημοσίων Έργων (ν. 3669/2008) και άλλες διατάξεις.

Άρθρο 1

Μετά το τέλος του δευτέρου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του ν. 3669/2008 προστίθεται νέο εδάφιο, όπως παρακάτω:

«Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων εγκρίνεται Κανονισμός ανάθεσης και εκτέλεσης έργων των νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου των ανωτέρω φορέων που εξαιρούνται, με οποιοδήποτε τρόπο, από την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος κώδικα. Ο Κανονισμός αυτός περιέχει ενιαίες ρυθμίσεις για την ανάθεση και εκτέλεση των έργων των ως άνω νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, λαμβάνοντας ταυτόχρονα μέριμνα για την πρόβλεψη τυχόν ειδικών διατάξεων που ανταποκρίνονται στις ιδιαιτερότητες των νομικών αυτών προσώπων, και αντικαθιστά τους υπάρχοντες ειδικούς κανονισμούς εκτέλεσης έργων των εν λόγω προσώπων. Ο ως άνω Κανονισμός εκτέλεσης έργων των νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και έχει υποχρεωτική εφαρμογή».

Άρθρο 2

1. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 1 του ν. 3669/2008 αντικαθίσταται όπως παρακάτω:

«Ως έργο νοείται κάθε νέα κατασκευή ή επέκταση ή ανακαίνιση ή βελτίωση ή επισκευή ή συντήρηση ή αποκατάσταση λειτουργίας ή πρόδρομη εργασία, καθώς και η οικονομικά ή τεχνικά αυτοτελής λειτουργία, αλλά και κάθε σχετική ερευνητική εργασία που απαιτεί τεχνική γνώση και επέμβαση».

2. Ο τίτλος του Κεφαλαίου Β' του ν. 3669/2008 αντικαθίσταται όπως παρακάτω:

«ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β'
ΤΡΟΠΟΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗΣ - ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΚΑΙ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΑΝΑΔΟΧΟΥ -
ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ».

3. Το άρθρο 2 του ν. 3669/2008 αντικαθίσταται όπως παρακάτω:

«Άρθρο 2

Απόφαση κατασκευής έργου - Εκτέλεση πρόδρομων εργασιών

1. Η αρμόδια αρχή ή υπηρεσία αποφασίζει για τον τρόπο κατασκευής του έργου, τη διαδικασία επιλογής αναδόχου, τα κριτήρια επιλογής αυτού και το σύστημα υποβολής των προσφορών σύμφωνα με τα επόμενα άρθρα. Η απόφαση αυτή μπορεί να λαμβάνεται για κάθε έργο ή για είδη εργασιών ή για εργασίες που αφορούν σε ορισμένη χρονική περίοδο.

2. Η ως άνω απόφαση για την κίνηση της διαδικασίας δημοπράτησης ή απευθείας ανάθεσης του έργου προϋποθέτει την έκδοση βεβαίωσης από την Αρχή Ελέγχου της Παραγωγής Έργων (Α.Ε.Π.Ε.), περί υπάρξεως της σχετικής ωριμότητας του έργου από απόψεως μελετών, χρηματοδότησης, απαλλοτριώσεων, μετακινήσεως δικτύων Οργανισμών Κοινής Ωφέλειας, περιβαλλοντικών όρων, εμποδίων λόγω αρχαιολογικών ευρημάτων, καθώς και αδειοδοτήσεων χρήσης δανειοθαλάμων και αποθεσιοθαλάμων.

3. Προκειμένου να εξασφαλιστεί η ωριμότητα των έργων και να διασφαλιστεί η ταχύτερη και απρόσκοπη εκτέλεσή τους, η αρμόδια αρχή ή υπηρεσία δύναται, πριν από την κίνηση της διαδικασίας για τη δημοπράτηση του κυρίως έργου, να προχωρήσει στη δημοπράτηση του συνόλου ή μέρους των πρόδρομων εργασιών του, ως αυτοτελούς έργου, το οποίο είναι ανεξάρτητο από το κυρίως έργο και δεν αποτελεί τμήμα αυτού.

Πρόδρομες είναι οι εργασίες, οι οποίες, ως σύνολο, αποσκοπούν στη διασφάλιση ελεύθερων των χώρων εκτέλεσης του κυρίως έργου, των χώρων απόλληψης και απόθεσης υλικών, της προσβασιμότητας του έργου και της άρσης κάθε πραγματικού ή νομικού εμποδίου για την ταχεία και ομαλή εκτέλεσή του. Ως πρόδρομες εργασίες νοούνται ιδίως οι απαιτούμενες μετακινήσεις των δικτύων των Οργανισμών Κοινής Ωφέλειας, οι αρχαιολογικές έρευνες και εργασίες, οι πρόσθετες γεωτρήσεις, οι αναγκαίες προσωρινές

εργασίες, οι εργασίες διαμόρφωσης χώρων, οδών πρόσβασης και εξυπηρέτησης του έργου, λατομείων, δανειοθαλάμων και αποθεσιοθαλάμων, οι απαιτούμενες γεωτεχνικές, γεωλογικές, περιβαλλοντικές, τεχνικές και παντός είδους έρευνες και αδειοδοτήσεις, καθώς και κάθε άλλη εργασία ή έρευνα που αποσκοπεί στην εξασφάλιση της ωριμότητας του κυρίως έργου».

4. Μετά το τέλος του άρθρου 2 του ν. 3669/2008 προστίθεται νέο άρθρο 2Α με το παρακάτω περιεχόμενο:

«Άρθρο 2Α
Τρόπος κατασκευής

Τα δημόσια έργα κατασκευάζονται με βάση τη σχετική μελέτη:

α) Από ειδικευμένες εργοληπτικές επιχειρήσεις, όπως ορίζεται στο άρθρο 92 του παρόντος. Η έγκριση διεξαγωγής δημοπρασίας αποτελεί και έγκριση της κατασκευής του έργου με εργοληπτική επιχείρηση.

β) Από τον φορέα κατασκευής του έργου με αυτεπιστασία μέσω κατάλληλης τεχνικής υπηρεσίας και προσωπικού που είτε υπάρχει είτε κατά περίπτωση προσλαμβάνεται και αμείβεται από τις πιστώσεις του έργου».

5. Στο τέλος του άρθρου 3 του ν. 3669/2008 προστίθεται στοιχείο ε) με το παρακάτω περιεχόμενο:

«ε) Ο ανταγωνιστικός διάλογος που εφαρμόζεται σε ιδιαίτερα πολύπλοκα έργα και διεξάγεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 23Α του παρόντος».

6. Μετά το τέλος του άρθρου 3 του ν. 3669/2008 προστίθεται νέο άρθρο 3Α με το παρακάτω περιεχόμενο:

«Άρθρο 3Α

Κριτήρια επιλογής αναδόχου

1. Τα κριτήρια επιλογής αναδόχου είναι:

α. όταν η σύμβαση ανατίθεται με βάση την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, διάφορα κριτήρια, κατά την κρίση του κυρίου του έργου ή του φορέα κατασκευής, τα οποία συνδέονται με το αντικείμενο της συγκεκριμένης σύμβασης, όπως η τιμή, η προθεσμία περαιώσης, ο χρόνος εγγύησης, η ποιότητα, η τεχνική αξία, τα αισθητικά και λειτουργικά χαρακτηριστικά, τα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά, το κόστος λειτουργίας, η αποδοτικότητα, η εξυπηρέτηση και η τεχνική συνδρομή μετά τη σύναψη της σύμβασης κλπ. ή άλλως,

β. αποκλειστικά η χαμηλότερη τιμή.

2. Τα έργα εκτιμώμενης αξίας, εκτός φόρου προστιθέμενης αξίας και αξίας για αναθεώρηση, ίσης ή μεγαλύτερης των πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) ευρώ, ανατίθενται με βάση την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά. Εξαίρεση από τον κανόνα αυτό είναι δυνατή μετά από σχετικό αίτημα του κυρίου του έργου ή του φορέα κατασκευής προς τον Υπουργό Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων. Η σχετική απόφαση του Υπουργού εκδίδεται ύστερα από γνώμη του Τεχνικού Συμβουλίου Κατασκευών του Υπουργείου.

3. Τα λοιπά έργα καθώς και τα έργα συντήρησης ανεξάρτητα από την αξία τους, ανατίθενται με βάση το κριτήριο της χαμηλότερης τιμής. Εξαίρεση από τον κανόνα αυτό είναι δυνατή μετά από σχετικό αίτημα του κυρίου του έργου ή του φορέα κατασκευής προς τον Υπουργό Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων. Η σχετική απόφαση του Υπουργού εκδίδεται ύστερα από γνώμη του Τεχνικού Συμβουλίου Κατασκευών του Υπουργείου.

4. Το χρηματικό όριο της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου μπορεί να μεταβάλλεται με απόφαση του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων».

Άρθρο 3

1. Στο άρθρο 4 του ν. 3669/2008 προστίθεται στοιχείο η) με το παρακάτω περιεχόμενο:

«η) Η προσφορά που περιλαμβάνει συνδυασμό πολλαπλών κριτηρίων και, ιδίως, οικονομικής έκπτωσης επί του προϋπολογισμού της υπηρεσίας, χρονικής έκπτωσης επί του προβλεπόμενου στα τεύχη δημοπράτησης χρόνου περαιώσης του έργου και προσαύξησης του χρόνου εγγύησης του έργου».

2. Στο άρθρο 4 του ν. 3669/2008 προστίθεται στοιχείο θ) με το παρακάτω περιεχόμενο:

«θ) Η προσφορά κατ' αποκοπή τιμής για το σύνολο του έργου ή για ευρύτερα τμήματα αυτού ή για αυτόνομα κατασκευαστικώς μέρη του έργου, με εγγυημένο προϋπολογισμό».

3. Η παράγραφος 1 του άρθρου 8 του ν. 3669/2008 αντικαθίσταται όπως παρακάτω:

«1. Το σύστημα προσφοράς μελέτης και κατασκευής εφαρμόζεται μόνο στις περιπτώσεις έργων που απαιτούν ειδικούς τρόπους κατασκευής ή μεθόδους που καλύπτονται από τεχνογνωσίες ή άλλα κατοχυρωμένα δικαιώματα ή στα έργα με ιδιομορφίες ως προς τον τρόπο και τις φάσεις κατασκευής τους ή αν κρίνεται σκόπιμος ο συνδυασμός βελτίωσης ή ολοκλήρωσης ή αναθεώρησης υπάρχουσας μελέτης της υπηρεσίας με την κατασκευή ή αναζήτηση εναλλακτικών λύσεων.

Για την επιλογή του συστήματος αυτού απαιτείται προηγούμενη απόφαση του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, η οποία εκδίδεται ύστερα από γνώμη του Τεχνικού Συμβουλίου Κατασκευών του Υπουργείου, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις του προηγούμενου εδαφίου».

4. Μετά το τέλος του άρθρου 12 του ν. 3669/2008 προστίθεται νέο άρθρο 12Α με το παρακάτω περιεχόμενο:

«Άρθρο 12Α

Σύστημα προσφοράς με συνδυασμό πολλαπλών κριτηρίων

1. Το σύστημα της προσφοράς που περιλαμβάνει συνδυασμό πολλαπλών κριτηρίων και, ιδίως, οικονομικής έκπτωσης επί του προϋπολογισμού της υπηρεσίας, χρονικής έκπτωσης επί του προβλεπόμενου στα τεύχη δημοπράτησης χρόνου περαιώσης του έργου και προσαύξησης του προβλεπόμενου στα τεύχη δημοπράτησης χρόνου εγγύησης του έργου, εφαρμόζεται κυρίως σε έργα, των οποίων η ταχύτερη περάτωση είναι επιτακτική για κοινωνικούς ή άλλους λόγους δημοσίου συμφέροντος, ή κρίνεται ως ιδιαίτερα επωφελής για τον κύριο του έργου, καθώς και σε έργα στα οποία απαιτείται αυξημένος χρόνος δοκιμασίας πριν από την οριστική παραλαβή τους.

2. Για την ανάδειξη της πλέον συμφέρουσας προσφοράς λαμβάνονται καταρχήν υπόψη τα κριτήρια της οικονομικής προσφοράς, του προσφερόμενου χρόνου περαιώσης του έργου και του προσφερόμενου χρόνου εγγύησης αυτού. Κατόπιν αιτήματος του κυρίου του έργου ή του φορέα κατασκευής μπορεί να εγκριθεί από τον Υπουργό Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων η χρησιμοποίηση και οποιουδήποτε άλλου πρόσφορου για τη συγκεκριμένη περίπτωση κριτηρίου. Η Απόφαση του Υπουργού εκδίδεται ύστερα από γνώμη του Τεχνικού Συμβουλίου Κατασκευών του Υπουργείου και καθορίζει επιπλέον τον τρόπο που υποβάλλονται οι προσφορές των ενδιαφερομένων, πέραν των όσων ορίζονται στην επόμενη παράγραφο, καθώς και τον τρόπο με τον οποίο τα πρόσθετα κριτήρια συναρτώνται με τα τρία παραπάνω κριτήρια, προκειμένου να αναδειχθεί ο προσωρινός ανάδοχος, πέραν των όσων ορίζονται στην παράγραφο 4 του παρόντος.

3. Οι διαγωνιζόμενοι, σύμφωνα με όσα ειδικότερα καθορίζονται στη διακήρυξη, προσφέρουν έκπτωση επί του προϋπολογισμού της υπηρεσίας (οικονομική έκπτωση), έκπτωση επί της προβλεπόμενης στα τεύχη δημοπράτησης προθεσμίας περαιώσεως του έργου (χρονική έκπτωση), μέσω της υποβολής χρονοδιαγράμματος που συντάσσεται με τη μέθοδο της δικτυωτής ανάλυσης, περιλαμβάνει ενδεικτικές τμηματικές προθεσμίες σύμφωνα με όσα ορίζονται στο τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 6 του άρθρου 48 του παρόντος και συνοδεύεται από πίνακα εξοπλισμού και ανθρώπινων πόρων που είναι αναγκαία για την υλοποίησή του και, τέλος, προσφέρουν προσαύξηση του προβλεπόμενου στα τεύχη δημοπράτησης χρόνου εγγύησης του έργου (προσαύξηση χρόνου εγγύησης).

Το υποβαλλόμενο χρονοδιάγραμμα, από εργοληπτική επιχείρηση η οποία αναδεικνύεται ανάδοχος, συνιστά το "εγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα κατασκευής του έργου" που προβλέπεται στο άρθρο 46 του παρόντος.

4. Η κατάταξη των υποβαλλόμενων στη δημοπρασία προσφορών γίνεται σύμφωνα με τον τύπο:

$$U = \alpha \cdot U_\chi + \beta \cdot U_\sigma + \gamma \cdot U_k$$

όπου:

" U_χ " και " U_k ", είναι οι αριθμοί που συναρτώνται με τη χρονική και οικονομική έκπτωση αντίστοιχα και " U_σ " ο αριθμός που συναρτάται με την προσαύξηση του χρόνου εγγύησης. Οι αριθμοί αυτοί προσδιορίζονται σύμφωνα με απόφαση του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων.

" α " είναι ο συντελεστής βαρύτητας της χρονικής έκπτωσης,

" β " είναι ο συντελεστής βαρύτητας της προσαύξησης του χρόνου εγγύησης.

Οι ως άνω συντελεστές " α " και " β " ορίζονται από τη διακήρυξη του έργου σε εύρος διακύμανσης που καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων ανάλογα με την κατηγορία και τον προϋπολογισμό αυτού.

" γ " είναι ο συντελεστής βαρύτητας της οικονομικής έκπτωσης, που προσδιορίζεται από τη διακήρυξη του έργου σε σχέση με τους συντελεστές " α " και " β " και με δεδομένο ότι το άθροισμα των " α ", " β " και " γ " ισούται με τη μονάδα.

Προσωρινή ανάδοχος αναδεικνύεται εκείνη η εργοληπτική επιχείρηση ή κοινοπραξία, η οποία έλαβε το μεγαλύτερο άθροισμα " U ".

5. Μετά το τέλος του άρθρου 12Α του ν. 3669/2008 προστίθεται νέο άρθρο 13Β με το παρακάτω περιεχόμενο:

«Άρθρο 12Β

Προσφορά κατ' αποκοπή τιμής για το σύνολο του έργου ή για αυτόνομα μέρη αυτού, με εγγυημένο προϋπολογισμό

1. Το σύστημα αυτό εφαρμόζεται ιδίως σε τεχνικά έργα οδοποιίας και σιδηροδρόμων, καθώς και σε έργα κτιριακά ή λιμενικά. Με τη διακήρυξη του έργου και με βάση τα χορηγούμενα από την υπηρεσία πρότυπα έγγραφα, ζητείται από τους διαγωνιζόμενους, η υποβολή προσφοράς που περιλαμβάνει κατ' αποκοπή τιμή για το σύνολο του έργου ή για ευρύτερα τμήματα αυτού ή για αυτόνομα κατασκευαστικώς μέρη του έργου. Η προσφορά συνοδεύεται από προϋπολογισμό, την ακρίβεια του οποίου εγγυάται ρητά, κατά την έννοια του άρθρου 696 του Αστικού Κώδικα, ο προσφέρων. Ο προϋπολογισμός αυτός περιλαμβάνει αναλυτικά τις εργασίες που θα εκτελεστούν, την ποσότητα και την τιμή μονάδος αυτών - στην οποία περιλαμβάνονται τα υλικά, το κόστος της ανθρώπινης εργασίας και των μηχανημάτων, το κόστος όλων των μελετών και των αναγκαίων ερευνών, καθώς και τα γενικά έξοδα και όφελος του εργολάβου - το συνολικό κόστος αυτών, όπως προκύπτει από τον πολλαπλασιασμό των ποσοτήτων επί τις τιμές μονάδος, καθώς και τη συνολική κατ' αποκοπή τιμή, όπως αυτή προκύπτει από την άθροιση των επιμέρους κονδυλίων. Ο αναδειχθείς ανάδοχος του έργου δεν δικαιούται να ζητήσει προσαύξηση της προσφερθείσας κατ' αποκοπή συνολικής τιμής για κανένα λόγο, ακόμη και αν αυξήθηκαν οι προϋπολογισθείσες τιμές μονάδος ή οι ποσότητες των εργασιών, ή προέκυψε ανάγκη εκτέλεσης νέων εργασιών ή εκπόνησης περαιτέρω μελετών ή ερευνών, ή ανέκυψαν συνθήκες που κατέστησαν δυσχερέστερη την εκτέλεση του έργου.

2. Στους διαγωνιζόμενους χορηγούνται οι υπάρχουσες οριστικές μελέτες ή προκαταρκτικές μελέτες ή προμελέτες, οι σχετικές τεχνικές προδιαγραφές, καθώς και οποιοδήποτε άλλο διαθέσιμο σχετικό στοιχείο, με βάση τα οποία οι διαγωνιζόμενοι διαμορφώνουν την προσφορά τους, εκτιμούν και συμπληρώνουν κατάλληλα τα χορηγηθέντα από την υπηρεσία στοιχεία και καταρτίζουν τον ως άνω ρητά εγγυημένο προϋπολογισμό, σύμφωνα με σχετικό πρότυπο έντυπο που τους χορηγείται από την υπηρεσία».

Άρθρο 4

1. Το τρίτο εδάφιο της παραγράφου 7 του άρθρου 15 του ν. 3669/2008 αντικαθίσταται όπως παρακάτω:

«Όταν εφαρμόζεται ένα από τα συστήματα των περιπτώσεων δ', στ', ζ' η' και θ' του άρθρου 4 του παρόντος, η δημοσίευση γίνεται σαράντα μία (41) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη διεξαγωγή της δημοπρασίας».

2. Μετά το τέλος του δευτέρου εδαφίου της παραγράφου 3 του άρθρου 17 του ν. 3669/2008 προστίθεται τρίτο εδάφιο με το παρακάτω περιεχόμενο:

«Σε περιπτώσεις δημοπράτησης έργων με το σύστημα υποβολής προσφορών του άρθρου 12Α δεν επιτρέπονται προσφορές με αρνητικές οικονομικές εκπτώσεις, με προσφερόμενο χρόνο περαιώσης μεγαλύτερο από την προβλεπόμενη στα τεύχη δημοπράτησης προθεσμία περαιώσης του έργου, η οποία αποτελεί και ένδειξη της προεκτίμησης του χρόνου κατασκευής αυτού και, τέλος, με προσφερόμενο χρόνο εγγύησης μικρότερο από αυτόν που προβλέπεται στα τεύχη δημοπράτησης».

3. Το άρθρο 18 του ν. 3669/2008 αντικαθίσταται όπως παρακάτω:

«Άρθρο 18

Διαβούλευση για το έργο - Τεύχος παρατηρήσεων - Τεύχος τροποποιήσεων

1. Με τη διακήρυξη του έργου μπορεί να ορίζεται, ότι ο κύριος ή ο φορέας κατασκευής του έργου προσκαλεί κάθε ενδιαφερόμενη εργοληπτική επιχείρηση, προκειμένου να προβεί σε παρουσίαση του προς ανάθεση έργου και σε σχετική διαβούλευση με τους παριστάμενους, σε καθορισμένο τόπο και σε συγκεκριμένη ημερομηνία και ώρα, που δεν μπορεί να απέχει λιγότερο από τριάντα (30) ημέρες από τη δημοπρασία. Σε έργα εκτιμώμενης αξίας, εκτός Φ.Π.Α. και αξίας για αναθεώρηση, ίσης ή μεγαλύτερης των πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) ευρώ, η πρόβλεψη της ανωτέρω διαδικασίας είναι υποχρεωτική. Εντός πέντε (5) ημερών από την ως άνω παρουσίαση, κάθε ενδιαφερόμενη εργοληπτική επιχείρηση, μπορεί να υποβάλει τεύχος παρατηρήσεων για το έργο, την τεχνική μελέτη και τα τεύχη δημοπράτησης, οικονομικά και συμβατικά. Με το τεύχος παρατηρήσεων θα σχολιάζεται η ορθότητα της λύσης, το εφικτό της κατασκευής και θα επισημαίνονται τυχόν σφάλματα στο τεχνικό - οικονομικό ή στο συμβατικό μέρος. Η συμμετοχή των ενδιαφερομένων εργοληπτικών επιχειρήσεων στην ως άνω παρουσίαση και η υποβολή του τεύχους παρατηρήσεων είναι προαιρετικά, δεν συνεπάγονται την υποχρέωση υποβολής προσφοράς για το έργο και δεν συνιστούν κώλυμα για τη συμμετοχή τους στη δημοπρασία.

2. Η υπηρεσία αξιολογεί τα συμπεράσματα της διαβούλευσης και τα τεύχη παρατηρήσεων που υποβλήθηκαν και η προϊσταμένη αρχή προβαίνει στις ακόλουθες ενέργειες:

α. Προχωρεί στη δημοπρασία του έργου σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διακήρυξη, εφόσον διαπιστωθεί η έλλειψη παρατηρήσεων ή εκτιμηθούν ως μη ορθές οι υποβληθείσες παρατηρήσεις.

β. Εκδίδει τεύχος τροποποιήσεων της διακήρυξης ή και των τευχών δημοπράτησης, εντός πέντε (5) ημερών από τη λήξη της ημερομηνίας υποβολής των τευχών παρατηρήσεων από τις εργοληπτικές επιχειρήσεις, εφόσον διαπιστωθεί η ύπαρξη επουσιωδών σφαλμάτων ή ελλείψεων στα τεύχη δημοπράτησης. Το τεύχος τροποποιήσεων κοινοποιείται με απόδειξη σε όλες τις εργοληπτικές επιχειρήσεις που έλαβαν τα τεύχη δημοπράτησης, προκειμένου να τηρηθούν οι αρχές της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης. Στο τεύχος τροποποιήσεων περιλαμβάνονται οι νέες απαιτήσεις για το έργο, καθώς και ρητή πρόσκληση προς τις ενδιαφερόμενες εργοληπτικές επιχειρήσεις, προκειμένου να υποβάλουν τις προσφορές τους ή να συμπληρώσουν - τροποποιήσουν τις τυχόν υποβληθείσες προσφορές τους, σύμφωνα με τις νέες αυτές απαιτήσεις. Εφόσον κριθεί αναγκαίο, στο τεύχος τροποποιήσεων μπορεί να προβλέπεται η διεξαγωγή της δημοπρασίας σε μεταγενέστερη ημερομηνία, η οποία δεν μπορεί να απέχει λιγότερο από σαράντα μία (41) ημέρες από την ως άνω κοινοποίηση του τεύχους τροποποιήσεων.

γ. Ανακαλεί τη διακήρυξη του διαγωνισμού, εφόσον διαπιστώθει η ύπαρξη ουσιωδών σφαλμάτων ή ελλείψεων σε οποιοδήποτε στοιχείο των τευχών δημοπράτησης, τα οποία δεν δύναται να καλυφθούν με την έκδοση του τεύχους τροποποίησεων. Ακολούθως, προβαίνει σε νέα δημοπράτηση του έργου, διορθώνοντας τα σχετικά σφάλματα και ελλείψεις.

3. Το τεύχος τροποποίησεων συνιστά τεύχος δημοπράτησης και καθίσταται συμβατικό τεύχος μετά την υπογραφή της σύμβασης. Αντίθετα, τα υποβληθέντα από τις εργοληπτικές επιχειρήσεις τεύχη παρατηρήσεων δεν αποτελούν συμβατικά στοιχεία και δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν ποτέ για ερμηνεία της σύμβασης.

4. Τα ανωτέρω ισχύουν αναλόγως και στη δημοπρασία με προεπιλογή, εφόσον η υποβολή των τευχών παρατηρήσεων ζητηθεί με την πρόσκληση υποβολής προσφορών.

5. Η ευστοχία και η αποδοχή των παρατηρήσεων που υποβλήθηκαν από μία ή περισσότερες εργοληπτικές επιχειρήσεις πριμοδοτεί τις επιχειρήσεις αυτές με πλασματική κατασκευαστική εμπειρία σε ποσοστό έως δεκαπέντε τοις εκατό (15%) συνολικά του προϋπολογισμού του έργου. Η πλασματική εμπειρία λαμβάνεται υπόψη ως ευνοϊκό στοιχείο για την αξιολόγηση του επιστημονικού δυναμικού των ως άνω επιχειρήσεων κατά τις διατάξεις για το Μ.Ε.Κ. και το Μ.Ε.Ε.Π., ανεξάρτητα από την ανάληψη ή μη του έργου από τις επιχειρήσεις αυτές. Η τυχόν πλασματική εμπειρία προσαυξάνει αντίστοιχα την πραγματική εμπειρία της αναδόχου εργοληπτικής επιχειρήσεως.

Η αξιολόγηση της ευστοχίας των παρατηρήσεων, ο προσδιορισμός του ποσοστού της πλασματικής εμπειρίας και η κατανομή του ποσοστού αυτού σε όσες επιχειρήσεις υπέβαλαν εύστοχες παρατηρήσεις, ενεργούνται με απόφαση της προϊσταμένης αρχής».

Άρθρο 5

1. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 22 του ν. 3669/2008 αντικαθίσταται όπως παρακάτω:

«2. Η κατάθεση των δικαιολογητικών συμμετοχής και των προσφορών, σε δημοπρασία δημοσίου έργου που δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου, γίνεται αυτοπροσώπως, για ατομική επιχείρηση από το φυσικό πρόσωπο που την ασκεί, για ομόρρυθμη και ετερόρρυθμη εταιρεία από το νόμιμο εκπρόσωπο ή εξουσιοδοτημένο ομόρρυθμο εταίρο της, για την εταιρεία περιορισμένης ευθύνης από εξουσιοδοτημένο διαχειριστή και για ανώνυμη εταιρεία από εξουσιοδοτημένο μέλος του Διοικητικού της Συμβουλίου».

2. Μετά το τέλος του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 3 του άρθρου 22 του ν. 3669/2008 προστίθεται εδάφιο με το παρακάτω περιεχόμενο:

«Σε περίπτωση εφαρμογής του συστήματος του άρθρου 12Α, οι οικονομικές προσφορές, οι χρονικές προσφορές και οι προσφορές προσαύξησης του χρόνου εγγύησης του έργου υποβάλλονται πάντα μέσα σε ενιαίο σφραγισμένο φάκελο, που αναγράφει τον τίτλο της εργοληπτικής επιχείρησης και την επιγραφή "προσφορά για το έργο..."».

3. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 22 του ν. 3669/2008 αντικαθίσταται όπως παρακάτω:

«4. Οι οικονομικές προσφορές (Τιμολόγιο προσφοράς - προϋπολογισμός, έντυπο προσφοράς εκπτώσεων κλπ.) και οι τυχόν χρονικές προσφορές και προσφορές προσαύξησης του χρόνου εγγύησης του έργου (κατά το άρθρο 12Α), υπογράφονται πάντοτε από το νόμιμο εκπρόσωπο της εργοληπτικής επιχείρησης ή κοινοπραξίας, ο οποίος μονογράφει τις προσφορές και κατά φύλλο».

4. Η παράγραφος 6 του άρθρου 22 του ν. 3669/2008 αντικαθίσταται όπως παρακάτω:

«6. Η κατάθεση των δικαιολογητικών συμμετοχής των διαγωνιζομένων και των σφραγισμένων φακέλων των προσφορών τους γίνεται ταυτόχρονα. Όταν εφαρμόζεται ένα από τα συστήματα υποβολής προσφορών των άρθρων 5 - 7, 9 ή 12Α, η παραλαβή και η εξέταση των προσφορών στην ανοικτή δημοπρασία γίνεται από την επιτροπή διαγωνισμού αυθημερόν, σε δημόσια συνεδρίαση και σε ενιαίο στάδιο, το οποίο περιλαμβάνει τον έλεγχο των δικαιολογητικών συμμετοχής, την αποσφράγιση και τον έλεγχο των προσφορών και την

υποβολή του πρακτικού της για το αποτέλεσμα της δημοπρασίας. Σε περίπτωση εφαρμογής ενός εκ των υπολοίπων συστημάτων υποβολής προσφορών, η διαδικασία καθορίζεται σύμφωνα με τις ειδικές περί αυτών διατάξεις».

5. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 7 του άρθρου 22 του ν. 3669/2008 αντικαθίσταται όπως παρακάτω:

«7. Κατά την υποβολή των δικαιολογητικών συμμετοχής και των προσφορών, η επιτροπή διαγωνισμού ελέγχει τη νομιμοποίηση των προσώπων που τα υποβάλλουν, εκτός της περιπτώσεως της ταχυδρομικής αποστολής των προσφορών, όταν αυτή επιτρέπεται κατά τις κείμενες διατάξεις».

6. Το τέταρτο και πέμπτο εδάφιο της παραγράφου 7 του άρθρου 22 του ν. 3669/2008 αντικαθίστανται όπως παρακάτω:

«Μετά την ολοκλήρωση της παραλαβής των προσφορών και καταγραφής των δικαιολογητικών συμμετοχής, ελέγχεται και επιστρέφεται το πρωτότυπο της βεβαίωσης εγγραφής στο Μ.Ε.ΕΠ. και ακολουθεί αμέσως η αποσφράγιση των οικονομικών προσφορών και των τυχόν χρονικών προσφορών και προσφορών προσαύξησης του χρόνου εγγύησης του έργου (άρθρο 12Α) και, τέλος, η ανακοίνωση των επιμέρους στοιχείων τους, τα οποία καταχωρούνται στο πρακτικό. Η διαδικασία περατώνεται την ίδια ημέρα με την υπογραφή των υποβληθέντων δικαιολογητικών και των προσφορών των διαγωνιζομένων από τα μέλη της επιτροπής».

7. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 8 του άρθρου 22 του ν. 3669/2008 αντικαθίσταται όπως παρακάτω:

«8. Ο πλήρης έλεγχος των δικαιολογητικών συμμετοχής και των προσφορών ολοκληρώνεται την ημέρα της δημοπρασίας και διενεργείται κατά τη σειρά της μειοδοσίας, αρχίζοντας από τον πρώτο μειοδότη».

Άρθρο 6

Μετά το τέλος του άρθρου 23 του ν. 3669/2008 προστίθεται νέο άρθρο 23Α με το παρακάτω περιεχόμενο:

«Άρθρο 23Α

Ανταγωνιστικός διάλογος

1. Σε περίπτωση ιδιαίτερα πολύπλοκων συμβάσεων, εφόσον η υπηρεσία κρίνει ότι η χρησιμοποίηση της ανοικτής ή της κλειστής διαδικασίας δεν επιτρέπει την ανάθεση της σύμβασης, μπορεί να προσφεύγει στη διαδικασία του ανταγωνιστικού διαλόγου, η οποία διεξάγεται σύμφωνα με το παρόν άρθρο και τα ειδικότερα οριζόμενα στη διακήρυξη.

2. Στη διαδικασία του ανταγωνιστικού διαλόγου, η επιλογή του αναδόχου πραγματοποιείται αποκλειστικά και μόνο με το κριτήριο της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς.

3. Η υπηρεσία δημοσιεύει διακήρυξη διαγωνισμού, με την οποία προσδιορίζει και γνωστοποιεί τις ανάγκες και τις απαιτήσεις της. Ο προσδιορισμός των αναγκών και απαιτήσεων αυτών μπορεί να περιέχεται, εφόσον αυτό απαιτείται και σε παράρτημα της διακήρυξης ή σε ανεξάρτητο ειδικό τεύχος.

4. Η υπηρεσία προβαίνει, με τους υποψηφίους που επελέγησαν σύμφωνα με τις διατάξεις της διακήρυξης και των άρθρων 20 και 143 - 151 του παρόντος Κώδικα, σε διάλογο, σκοπός του οποίου είναι η διερεύνηση και ο προσδιορισμός των μέσων που μπορούν να ικανοποιήσουν με τον καλύτερο τρόπο τις ανάγκες της. Κατά τη διάρκεια του διαλόγου αυτού, μπορεί να συζητά με τους επιλεγέντες υποψηφίους, όλες τις πτυχές της σύμβασης.

Κατά τη διάρκεια του διαλόγου, η υπηρεσία εξασφαλίζει την ίση μεταχείριση όλων των υποψηφίων, μεριμνώντας, μεταξύ άλλων, για την παροχή της ίδιας ακριβώς πληροφόρησης σε όλους τους υποψηφίους.

Οι προτεινόμενες λύσεις, προτάσεις και εν γένει εμπιστευτικές πληροφορίες, που περιέχονται σε γνώση της υπηρεσίας από ένα υποψήφιο, είναι εμπιστευτικές και δεν μπορούν να γνωστοποιηθούν στους άλλους υποψηφίους χωρίς τη συγκατάθεσή του.

5. Η υπηρεσία έχει την ευχέρεια να προβλέψει στη διακήρυξη, ότι η διαδικασία του ανταγωνιστικού διαλόγου δύναται να διεξαχθεί σε διαδοχικές φάσεις, κατά τρόπο ώστε να μειώνεται ο αριθμός των υπό εξέταση λύσεων κατά τη φάση του διαλόγου με την εφαρμογή των κριτηρίων ανάθεσης που αναφέρονται στη διακήρυξη του διαγωνισμού ή και σε ξεχωριστό έγγραφο που γνωστοποιείται σε όλους τους υποψηφίους. Η προσφυγή στη δυνατότητα αυτή προϋποθέτει την αναφορά της στη διακήρυξη ή στο παραπάνω ειδικό τεύχος.

6. Η υπηρεσία συνεχίζει τον διάλογο έως ότου μπορέσει να προσδιορίσει τη λύση ή τις λύσεις, αφού θα τις έχει εν ανάγκη συγκρίνει, που ενδεχομένως ανταποκρίνονται καλύτερα στις ανάγκες της.

Ακολούθως, κηρύσσει τη λήξη του διαλόγου και ενημερώσει σχετικά τους υποψηφίους, τους οποίους καλεί να υποβάλουν την τελική προσφορά τους, με βάση τη λύση ή τις λύσεις που επελέγησαν κατά τη διάρκεια του διαλόγου.

Οι προσφορές αυτές πρέπει να περιέχουν όλα τα στοιχεία που είναι αναγκαία για την εκτέλεση του έργου, σύμφωνα με τη λύση ή τις λύσεις που επελέγησαν κατά τη διάρκεια του διαλόγου.

7. Η υπηρεσία δύναται, εφόσον το κρίνει σκόπιμο, να ζητά από τους προσφέροντες να παράσχουν διευκρινήσεις σχετικά με τις προσφορές τους ή να τις συμπληρώσουν ή προσαρμόσουν. Ωστόσο, αυτές οι διασαφηνίσεις, διευκρινίσεις, προσαρμογές ή συμπληρώσεις δεν θα πρέπει να έχουν ως αποτέλεσμα την τροποποίηση των βασικών στοιχείων της προσφοράς ή της πρόσκλησης προς υποβολή προσφορών και δεν θα πρέπει να προκαλούν στρέβλωση του ανταγωνισμού ή να εισάγουν διακρίσεις σε βάρος οποιουδήποτε προσφέροντα.

8. Η υπηρεσία αξιολογεί τις προσφορές, όπως τις υπέβαλαν οι προσφέροντες, με βάση τα κριτήρια ανάθεσης που έχουν καθορισθεί στη διακήρυξη ή στο παραπάνω ειδικό τεύχος και επιλέγει την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά σύμφωνα με το άρθρο 3Α, παρ. 1 α' του παρόντος.

Υστερα από αίτημα της υπηρεσίας, ο προσφέρων που κρίθηκε ότι υπέβαλε την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, μπορεί να κληθεί να παράσχει διευκρινήσεις σχετικά με πτυχές της προσφοράς του ή να επιβεβαιώσει τις δεσμεύσεις που αυτή περιέχει ή να συμπληρώσει την προσφορά του, υπό τον όρο ότι αυτό δεν έχει ως αποτέλεσμα να τροποποιούνται ουσιώδη στοιχεία της προσφοράς ή της πρόσκλησης προς υποβολή προσφορών ή να προκαλείται στρέβλωση του ανταγωνισμού ή να εισάγονται διακρίσεις σε βάρος οποιουδήποτε άλλου προσφέροντος.

9. Η υπηρεσία, εφόσον κρίνει ότι το κόστος στη διαδικασία ανταγωνιστικού διαλόγου είναι υψηλό, δύναται να προβλέψει στη διακήρυξη την απονομή βραβείων ή την καταβολή μέρους του σχετικού κόστους στους προσφέροντες».

Άρθρο 7

Το άρθρο 26 του ν. 3669/2008 αντικαθίσταται όπως παρακάτω:

«Άρθρο 26

Ανάδειξη αναδόχου κατασκευής έργων

1. Όταν ένα έργο ανατίθεται με βάση τη χαμηλότερη τιμή, κατόπιν εφαρμογής των συστημάτων υποβολής προσφορών των άρθρων 5 - 7, 9 και 12Β, ανάδοχος αναδεικνύεται η εργοληπτική επιχείρηση ή κοινοπράξια που προσέφερε τη χαμηλότερη τιμή.

2. Όταν ένα έργο ανατίθεται με βάση την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, κατόπιν εφαρμογής των συστημάτων υποβολής προσφορών των άρθρων 8, 10, 11 και 12Α, ο ανάδοχος αναδεικνύεται κατά τις ειδικές διατάξεις των άρθρων αυτών.

3. Εάν η ισχύς της προσφοράς του αναδειχθέντος προσωρινού αναδόχου έχει λήξει και δεν συμφωνεί στην παράταση ισχύος της προς το σκοπό σύναψης της σύμβασης, η προϊσταμένη αρχή απευθύνεται στη δεύτερη κατά σειρά κατατάξεως εργοληπτική επιχείρηση, στην οποία κατακυρώνει το διαγωνισμό, αν αυτή συμφωνεί στην παράταση και ούτω καθεξής, υπό την επιφύλαξη και στην περίπτωση αυτή, των διατάξεων του άρθρου 27 του παρόντος.

4. Μετά τον κατά νόμο έλεγχο της νομιμότητας της διαδικασίας ανάθεσης από το Ελεγκτικό Συνέδριο και πριν από τη σύναψη της σύμβασης, η προϊσταμένη αρχή ζητεί από την εργοληπτική επιχείρηση ή κοινοπραξία που αναδείχθηκε προσωρινή ανάδοχος, τάσσοντας την κατά την κρίση της αναγκαία προθεσμία, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη των δέκα (10) ημερών, να προσκομίσει εκ νέου, επικαιροποιημένα, τα δικαιολογητικά συμμετοχής που προσκομίσθηκαν στο διαγωνισμό και έχει τυχόν λήξει ο χρόνος ισχύος τους, επιπλέον δε, σε κάθε περίπτωση, πιστοποιητικό περί μη κηρύξεως σε πτώχευση, εκκαθάριση και αναγκαστική διαχείριση. Το πιστοποιητικό αυτό πρέπει να φέρει απαραίτητα χρόνο έκδοσης μετά την κοινοποίηση της πρόσκλησης της υπηρεσίας για την υπογραφή της σύμβασης. Αν η τεθείσα προθεσμία παρέλθει άπρακτη ή αν τα προσκομισθέντα δικαιολογητικά είναι ελλιπή ή αν εξέλιπαν οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες έγινε δεκτός στο διαγωνισμό ο μειοδότης, εξετάζεται η ανάθεση της κατασκευής στην αμέσως επόμενη, κατά σειρά κατατάξεως, εργοληπτική επιχείρηση ή κοινοπραξία υπό τις ίδιες προϋποθέσεις και ούτω καθεξής έως ότου καταστεί δυνατή η ανάθεση, υπό την επιφύλαξη του άρθρου 27 του παρόντος. Η μη έγκαιρη προσκόμιση των ως άνω δικαιολογητικών, για λόγους που οφείλονται σε υπαιτιότητα του προσωρινού αναδόχου, έχει ως συνέπεια την άμεση κατάπτωση της εγγυητικής επιστολής συμμετοχής και αποτελεί λόγο πειθαρχικής δίωξης κατά τις διατάξεις του άρθρου 82 και επόμενα του παρόντος. Σε περίπτωση κοινοπραξίας, τις συνέπειες του προηγούμενου εδαφίου υφίσταται το υπαίτιο μέλος της.

5. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων εφαρμόζονται υποχρεωτικά και στην περίπτωση διαγωνισμού μεταξύ περιορισμένου αριθμού εργοληπτικών επιχειρήσεων.

Άρθρο 8

1. Η παράγραφος 2 του άρθρου 35 του ν. 3669/2008 αντικαθίσταται όπως παρακάτω:

«2. Σε κάθε διακήρυξη έργου που εφαρμόζονται τα συστήματα των άρθρων 5 - 7, 12Α και 12Β του παρόντος, ορίζεται υποχρεωτικά ένα όριο ποσοστού έκπτωσης, πάνω από το οποίο ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να προσκομίζει, επιπλέον της εγγύησης της προηγούμενης παραγράφου, πρόσθετη εγγύηση καλής εκτέλεσης ως ακολούθως: για τις πρώτες δέκα εκατοστιαίες μονάδες έκπτωσης μετά το ως άνω όριο, μισή (0,5) εκατοστιαία μονάδα εγγύησης για κάθε μονάδα έκπτωσης. Για τις επόμενες δέκα εκατοστιαίες μονάδες έκπτωσης, μία (1) μονάδα για κάθε μονάδα έκπτωσης. Τέλος, για τις επόμενες μονάδες έκπτωσης, μιάμιση (1,5) μονάδα εγγύησης για κάθε μονάδα έκπτωσης έως ότου συμπληρωθεί συνολικό ποσοστό πρόσθετης εγγύησης τριάντα πέντε τοις εκατό (35%) του προϋπολογισμού της υπηρεσίας, όπως αυτός ορίζεται πιο πάνω.

Για τα έργα που ανήκουν στις κατηγορίες οδοποιίας, οικοδομικών, υδραυλικών, λιμενικών και πρασίνου το ανωτέρω ποσοστό έκπτωσης ορίζεται γενικά σε δώδεκα τοις εκατό (12%). Για τα έργα προϋπολογισμού μέχρι του ανωτάτου ορίου της δεύτερης τάξης του Μ.Ε.ΕΠ. που εκτελούνται σε νησιωτικές περιοχές και για τις εργοληπτικές επιχειρήσεις που έχουν έδρα στο νομό όπου οι περιοχές αυτές υπάγονται, το όριο καθορίζεται σε δεκαπέντε τοις εκατό (15%) για τις ανωτέρω κατηγορίες.

Στις ως άνω περιπτώσεις, στις οποίες απαιτείται η προσκόμιση από τον ανάδοχο πρόσθετης εγγύησης καλής εκτέλεσης, το έργο τίθεται υπό την επιτήρηση της Αρχής Ελέγχου της Παραγωγής Έργων (Α.Ε.Π.Ε.) και δεν μπορεί να παραληφθεί πραγματικά ή πλασματικά χωρίς τη διενέργεια ενός τουλάχιστον ελέγχου».

2. Το πρώτο και δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 35 του ν. 3669/2008 αντικαθίσταται όπως παρακάτω:

«3. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, που εκδίδεται μετά από γνώμη του Συμβουλίου Δημόσιων Έργων, το όριο ποσοστού έκπτωσης της προηγούμενης παραγράφου δύναται να καθορίζεται ενιαία ανά κατηγορία και είδος έργου ή να μεταβάλλεται για όσες περιπτώσεις έχει ήδη καθοριστεί».

3. Η παράγραφος 4 του άρθρου 35 του ν. 3669/2008 αντικαθίσταται όπως παρακάτω:

«4. Σε περίπτωση εφαρμογής του συστήματος του άρθρου 12Α απαιτείται, πέραν της πρόσθετης εγγύησης της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, η παροχή από τον ανάδοχο και ειδικής εγγύησης καλής εκτέλεσης. Η υποχρέωση αυτή του αναδόχου μνημονεύεται στη διακήρυξη του έργου. Το ύψος της εγγύησης αυτής προσδιορίζεται κατά την υπογραφή της σύμβασης και ισούται με:

$$(0,03 + \alpha \cdot \varepsilon_{\chi}) \cdot \Pi$$

όπου:

"Π" είναι ο προϋπολογισμός της υπηρεσίας.

" ε_{χ} " είναι η χρονική έκπτωση της προσφοράς του αναδόχου.

" α " είναι ο συντελεστής βαρύτητας της χρονικής έκπτωσης, που ορίστηκε στη διακήρυξη του έργου».

4. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 5 του άρθρου 35 του ν. 3669/2008 αντικαθίσταται όπως παρακάτω:

«5. Αν για λόγους που αφορούν στον κύριο του έργου, δεν είναι δυνατή η έναρξη των εργασιών μετά την υπογραφή της σύμβασης, ο ανάδοχος, πέραν της κατά τις κείμενες διατάξεις, αποζημιώσή του για τις θετικές ζημιές μετά την υποβολή έγγραφης όχλησης, μπορεί να υποβάλει αίτηση προς τη διευθύνουσα υπηρεσία για επιστροφή των εγγυήσεων των παραγράφων 2 και 4 του παρόντος άρθρου».

5. Η παράγραφος 10 του άρθρου 35 του ν. 3669/2008 αντικαθίσταται όπως παρακάτω:

«10. Αν αποφασισθεί, από τον κύριο ή το φορέα κατασκευής του έργου, μείωση των εργασιών της σύμβασης, που συνεπάγεται και μείωση του προς καταβολή συμβατικού ποσού, η εγγύηση καλής εκτέλεσης του έργου μειώνεται αναλόγως με τη μείωση του συμβατικού ποσού. Η μείωση των εγγυήσεων αποφασίζεται από τη διευθύνουσα υπηρεσία του έργου, κατόπιν αιτήσεως του αναδόχου.

Με την ολοκλήρωση της εκτέλεσης και πιστοποίησης εργασιών που ανέρχονται σε ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%) της αρχικής ή συμπληρωματικής σύμβασης επιστρέφεται, μετά από αίτηση του αναδόχου και σχετική απόφαση της διευθύνουσας υπηρεσίας, ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%) της τυχόν πρόσθετης εγγύησης της παραγράφου 2 του παρόντος. Στη συνέχεια κάθε φορά που αυξάνονται οι εκτελεσθείσες και πιστοποιηθείσες εργασίες κατά δέκα (10) ποσοστιαίες μονάδες, επιστρέφεται, κατά την παραπάνω διαδικασία, ανάλογο ποσοστό της τυχόν πρόσθετης εγγύησης της παραγράφου 2 του παρόντος, ενώ με την έκδοση της βεβαίωσης περάτωσης του έργου επιστρέφεται το σύνολό της.

Η εγγύηση της παραγράφου 1 περιορίζεται σε ποσοστό σαράντα τοις εκατό (40%) της αρχικής εγγύησης, όπως τυχόν συμπληρώθηκε κατόπιν της υπογραφής συμπληρωματικών συμβάσεων, αμέσως μετά την έγκριση του Πρωτοκόλλου Προσωρινής Παραλαβής. Το σύνολο της εγγύησης της παραγράφου 1 επιστρέφεται χωρίς καθυστέρηση, αμέσως μετά την έγκριση του Πρωτοκόλλου Οριστικής Παραλαβής και τη σύνταξη του τελικού λογαριασμού του έργου.

Η ειδική εγγύηση της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου επιστρέφεται μόνο μετά τη βεβαιωμένη περαίωση του έργου».

Άρθρο 9

1. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 36 του ν. 3669/2008 αντικαθίσταται όπως παρακάτω:

«2. Η διευθύνουσα υπηρεσία ορίζει ως επιβλέποντες και βοηθούς αυτών για το έργο ή τμήματά του ή είδη εργασιών, τεχνικούς υπαλλήλους, κατά προτίμηση έχοντες την κατάλληλη ειδικότητα, ανάλογα με τα στελέχη που διαθέτει, τις υπηρεσιακές ανάγκες και την αξιολόγηση του έργου και του προσωπικού, καθώς και τριμελή επιτροπή για την παραλαβή των αφανών εργασιών και τη σύνταξη των σχετικών πρωτοκόλλων».

2. Η παράγραφος 7 του άρθρου 36 του ν. 3669/2008 αντικαθίσταται όπως παρακάτω:

«7. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων ορίζεται το ύψος προϋπολογισμού των έργων, άνω του οποίου, στην ομάδα επίβλεψής τους μετέχει απαραίτητα και ο μελετητής του έργου. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται και κατηγορίες ειδικών έργων, στις οποίες ο μελετητής μετέχει απαραίτητα στην ομάδα επίβλεψης, ανεξαρτήτως του ύψους του προϋπολογισμού τους. Τέλος, ρυθμίζεται κάθε σχετική λεπτομέρεια και ιδίως, ο τρόπος καθορισμού της τυχόν αμοιβής του μελετητή και η διαδικασία ανάθεσης των σχετικών υπηρεσιών».

3. Η παράγραφος 8 του άρθρου 36 του ν. 3669/2008 αντικαθίσταται όπως παρακάτω:

«8. Η διευθύνουσα υπηρεσία κατά τη διάρκεια της κατασκευής του έργου συντάσσει και στέλνει στην προϊσταμένη αρχή κάθε τρίμηνο συνοπτικές εκθέσεις για την πορεία του έργου και τα σημαντικά προβλήματα που σχετίζονται με την κατασκευή του. Στις εκθέσεις αυτές περιλαμβάνεται υποχρεωτικά ενημέρωση σχετικά με τον εντοπισμό σφαλμάτων της προμέτρησης και με την εμφάνιση απρόβλεπτων περιστάσεων που ήδη έλαβαν χώρα ή είναι σε εξέλιξη και εκτίμηση της διευθύνουσας υπηρεσίας για το αν στο επόμενο τρίμηνο προβλέπεται να προκύψει ανάγκη εκτέλεσης συμπληρωματικών εργασιών, καθώς και για το κόστος των εργασιών αυτών, προκειμένου η προϊσταμένη αρχή να αποφασίσει σχετικά με τη συνέχιση του έργου ή τη μείωση του συμβατικού αντικειμένου και τη διάλυση της σύμβασης».

4. Στο τέλος της παραγράφου 7 του άρθρου 37 του ν. 3669/2008 προστίθεται το ακόλουθο εδάφιο:

«Ο ανάδοχος υπέχει την πλήρη και αποκλειστική ευθύνη για κάθε ζημία που προκαλείται προς οιονδήποτε από την παράβαση των παραπάνω υποχρεώσεων, ευθυνόμενος, εκτός άλλων, και για την καταβολή των σχετικών αποζημιώσεων».

5. Μετά το τέλος της παραγράφου 14 του άρθρου 37 του ν. 3669/2008 προστίθεται νέα παράγραφος 15, όπως παρακάτω:

«15. Κατά τη διάρκεια της κατασκευής του έργου ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να συντάσσει και να στέλνει στην προϊσταμένη αρχή κάθε τρίμηνο συνοπτικές εκθέσεις για την πορεία του έργου, αναλόγου περιεχομένου με τις αντίστοιχες εκθέσεις της διευθύνουσας υπηρεσίας που προβλέπονται στην παράγραφο 8 του άρθρου 36 του παρόντος».

6. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 45 του ν. 3669/2008 αντικαθίσταται όπως παρακάτω:

«4. Για την πληρότητα των εκπονούμενων μελετών, τον αρτιότερο σχεδιασμό, την καλύτερη διοίκηση και επίβλεψη και την έντεχνη κατασκευή του έργου, υποχρεούνται ο μελετητής, ο ανάδοχος κατασκευής του έργου και ο τεχνικός σύμβουλος να ασφαλίζουν τη μελέτη, την κατασκευή του έργου και τις υπηρεσίες τεχνικού συμβούλου αντίστοιχα, κατά παντός κινδύνου, περιλαμβανομένων και των περιπτώσεων ζημιών από ανωτέρα βία».

7. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 46 του ν. 3669/2008 αντικαθίσταται όπως παρακάτω:

«Υπό την επιφύλαξη όσων ειδικά ορίζονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 12Α του παρόντος, μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την υπογραφή της σύμβασης, ο ανάδοχος με βάση την ολική και τις τμηματικές προθεσμίες, συντάσσει και υποβάλλει στη διευθύνουσα υπηρεσία το χρονοδιάγραμμα κατασκευής του έργου».

8. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 47 του ν. 3669/2008 αντικαθίσταται όπως παρακάτω:

«Το ένα αποκοπτόμενο φύλλο περιέρχεται στη διευθύνουσα υπηρεσία εντός επτά (7) ημερών».

9. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 6 του άρθρου 48 του ν. 3669/2008 αντικαθίσταται όπως παρακάτω:

«6. Υποχρεωτικά καθορίζονται στα συμβατικά τεύχη και για την περίοδο έναρξης των εργασιών εκτέλεσης κατάλληλες ενδεικτικές τμηματικές προθεσμίες ανάλογα με το μέγεθος του έργου και τις συνθήκες εκτέλεσης».

10. Μετά το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 6 του άρθρου 48 του ν. 3669/2008 προστίθεται νέο εδάφιο με το παρακάτω περιεχόμενο:

«Σε περίπτωση εφαρμογής του συστήματος υποβολής προσφορών του άρθρου 12Α, στο υποβαλλόμενο από τους διαγωνιζόμενους χρονοδιάγραμμα περιλαμβάνονται υποχρεωτικά, ενδεικτικές τμηματικές προθεσμίες για το σύνολο του συμβατικού χρόνου, ανά χρονικά διαστήματα, τα οποία καθορίζονται στα τεύχη δημοπράτησης και δεν μπορούν να είναι μεγαλύτερα των δύο (2) μηνών».

11. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 7 του άρθρου 48 του ν. 3669/2008 αντικαθίσταται όπως παρακάτω:

«7. Ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να συνεχίσει την κατασκευή του έργου για επιπλέον της συνολικής προθεσμίας χρονικό διάστημα, ίσο προς το ένα δεύτερο ($\frac{1}{2}$) αυτής και πάντως όχι μικρότερο των τεσσάρων (4) μηνών (οριακή προθεσμία)».

12. Μετά το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 49 του ν. 3669/2008 προστίθεται νέο εδάφιο με το παρακάτω περιεχόμενο:

«Σε περίπτωση που το έργο ανατίθεται με εφαρμογή του συστήματος του άρθρου 12Α, οι ποινικές ρήτρες που επιβάλλονται για την υπέρβαση των τμηματικών προθεσμιών καθορίζονται συνολικά σε ποσοστό επί του ποσού της σύμβασης, χωρίς Φ.Π.Α., το οποίο ισούται με το γινόμενο "α · ε_χ ", αλλά δεν μπορεί να είναι μικρότερο του τρία τοις εκατό (3%), όπου:

" ε_χ " είναι η χρονική έκπτωση της προσφοράς του αναδόχου. Και

"α" είναι ο συντελεστής βαρύτητας της χρονικής έκπτωσης, που ορίστηκε στη διακήρυξη του έργου».

13. Η παράγραφος 3 του άρθρου 49 του ν. 3669/2008 αντικαθίσταται όπως παρακάτω:

«3. Όταν ο χρόνος αποπεράτωσης ενός έργου έχει ιδιαίτερη σημασία για τον κύριο του έργου και εφόσον προβλέπεται σχετικά στα συμβατικά τεύχη, μπορεί με τη σύμβαση να περιοριστούν οι χρόνοι της προηγούμενης παραγράφου για την επιβολή των ποινικών ρήτρων μέχρι το μισό, με ανάλογη αύξηση του ποσοστού της ημερήσιας ποινικής ρήτρας, διατηρουμένου του ανωτάτου ορίου της ποινικής ρήτρας. Ειδικά, σε περίπτωση που το έργο ανατίθεται με εφαρμογή του συστήματος του άρθρου 12Α, οι ανωτέρω χρόνοι για την επιβολή των ποινικών ρήτρων μειώνονται στο μισό και τριπλασιάζεται το ποσοστό της ημερησίας ποινικής ρήτρας. Στην περίπτωση αυτή, οι ποινικές ρήτρες που επιβάλλονται για την υπέρβαση της συνολικής προθεσμίας δεν επιτρέπεται να υπερβούν συνολικά ποσοστό εννέα τοις εκατό (9%) του συνολικού ποσού της σύμβασης, χωρίς Φ.Π.Α.».

14. Το δεύτερο και τρίτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 50 του ν. 3669/2008 αντικαθίστανται όπως παρακάτω:

«Η πρόσθετη καταβολή υπολογίζεται ως ποσοστό του αρχικού συμβατικού αντικειμένου και το συνολικό ύψος της δεν μπορεί να υπερβαίνει το πέντε τοις εκατό (5%) της προϋπολογιζόμενης δαπάνης του έργου, μη συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α. και μπορεί να προβλέπεται η κατανομή των σχετικών ποσών, κατά χρονική μονάδα ταχύτερης παράδοσης του έργου ή του κρίσιμου τμήματος, όπως και κάθε θέμα που σχετίζεται με την αναγνώριση των προϋποθέσεων για την πραγματοποίηση της πρόσθετης καταβολής.

Η πρόσθετη καταβολή θεωρείται συμπληρωματικό εργολαβικό αντάλλαγμα και περιλαμβάνεται στις σχετικές πιστοποιήσεις του έργου, με τον αναλογούντα Φ.Π.Α.».

Άρθρο 10

1. Η παράγραφος 1 του άρθρου 52 του ν. 3669/2008 αντικαθίσταται όπως παρακάτω:

«1. Κατά τη διάρκεια της κατασκευής του έργου λαμβάνονται όλα τα αναγκαία στοιχεία για την επιμέτρηση των ποσοτήτων των εκτελούμενων εργασιών. Τα επιμετρητικά στοιχεία λαμβάνονται από κοινού από τον επιβλέποντα και τον εκπρόσωπο του αναδόχου, καταχωρούνται σε επιμετρητικά φύλλα εις διπλούν, που υπογράφονται από τα δύο μέρη και καθένα παίρνει από ένα αντίγραφο. Ειδικά για την περίπτωση της παραλαβής φυσικού εδάφους, συγκροτείται Επιτροπή, στην οποία συμμετέχει υποχρεωτικά ο Προϊστάμενος της διευθύνουσας υπηρεσίας».

2. Η παράγραφος 2 του άρθρου 52 του ν. 3669/2008 αντικαθίσταται όπως παρακάτω:

«2. Στο τέλος κάθε μήνα ο ανάδοχος συντάσσει επιμετρήσεις κατά διακριτά μέρη του έργου για τις εργασίες που εκτελέσθηκαν τον προηγούμενο μήνα. Η επιμέτρηση περιλαμβάνει, για κάθε εργασία, συνοπτική περιγραφή της, με ένδειξη του αντίστοιχου άρθρου του τιμολογίου ή των πρωτοκόλλων κανονισμού τιμών μονάδας νέων εργασιών που εκτελέσθηκαν και τα αναγκαία γι' αυτό επιμετρητικά σχέδια, στοιχεία και διαγράμματα, με βάση τα στοιχεία απευθείας καταμέτρησης των εργασιών ή των πρωτοκόλλων της παραγράφου 3. Οι επιμετρήσεις, συνοδευόμενες από τα αναγκαία επιμετρητικά στοιχεία και σχέδια, υποβάλλονται από τον ανάδοχο στη διευθύνουσα υπηρεσία για έλεγχο, το αργότερο μέχρι το τέλος κάθε ημερολογιακού τριμήνου, αφού υπογραφούν από αυτόν, με την ένδειξη "όπως συντάχθηκαν από τον ανάδοχο".

Οι επιμετρήσεις συντάσσονται με μέριμνα και δαπάνη του αναδόχου και υπόκεινται στον έλεγχο της διευθύνουσας υπηρεσίας, η οποία ολοκληρώνεται με την εγκριτική απόφαση της τελευταίας. Η διευθύνουσα υπηρεσία, μέσα σε τρεις (3) μήνες από την υποβολή των επιμετρήσεων από τον ανάδοχο, έχει την υποχρέωση να προβεί σε έλεγχο και τυχόν διόρθωση των υπολογισμών, να εγκρίνει τις επιμετρήσεις και να κοινοποιήσει στον ανάδοχο τις ελεγμένες και τυχόν διορθωμένες επιμετρήσεις. Η κοινοποίηση αυτή θεωρείται πράξη της διευθύνουσας υπηρεσίας, κατά την έννοια της παραγράφου 1 του άρθρου 76 του παρόντος και ο ανάδοχος, εάν δεν αποδέχεται τις διορθώσεις, μπορεί να ασκήσει το προβλεπόμενο δικαίωμα της ένστασης.

Εάν οι υποβληθείσες επιμετρήσεις παρουσιάζουν ελλείψεις, που καθιστούν αδύνατο τον έλεγχο ή τη διόρθωσή τους, η διευθύνουσα υπηρεσία επιστρέφει τις επιμετρήσεις στον ανάδοχο εντός της ως άνω τρίμηνης προθεσμίας και τον καλεί για τη συμπλήρωση των συγκεκριμένων ελλείψεων. Τα στοιχεία που λείπουν και κρίνονται απαραίτητα από τη διευθύνουσα υπηρεσία πρέπει να αναφέρονται στην πρόσκληση συγκεκριμένα και αριθμημένα. Ο ανάδοχος, μέσα σε ένα μήνα, υποχρεούται να επανυποβάλει τις επιμετρήσεις, συμπληρώνοντας όλα τα στοιχεία που του ζητήθηκαν με την πρόσκληση. Η προαναφερόμενη τρίμηνη προθεσμία ελέγχου των επιμετρήσεων από τη διευθύνουσα υπηρεσία αρχίζει εκ νέου από την ως άνω επανυποβολή των επιμετρητικών στοιχείων από τον ανάδοχο.

Εάν οι επιμετρήσεις δεν επιστραφούν, εγκεκριμένες ή διορθωμένες ή για συμπλήρωση, εντός της προβλεπόμενης τρίμηνης προθεσμίας, τότε θεωρούνται αυτοδίκαια εγκεκριμένες, μόνο υπό την έννοια ότι μπορούν να συμπεριληφθούν από τον ανάδοχο σε επόμενο λογαριασμό.

Οι επιμετρήσεις του έργου, εγκεκριμένες από τη διευθύνουσα υπηρεσία ή αυτοδίκαια εγκεκριμένες, υπόκεινται σε έλεγχο από την επιτροπή προσωρινής παραλαβής και το αχρεωστήτως καταβληθέν εργολαβικό αντάλλαγμα είναι επιστρεπτέο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 8 του άρθρου 53 του παρόντος».

3. Η παράγραφος 3 του άρθρου 52 του ν. 3669/2008 αντικαθίσταται όπως παρακάτω:

«3. Όταν πρόκειται για εργασίες που η ποσοτική τους επαλήθευση δεν θα είναι δυνατή στην τελική μορφή του έργου, όπως εργασίες που πρόκειται να επικαλυφθούν από άλλες και δεν θα είναι τελικά εμφανείς, ποσότητες που παραλαμβάνονται με ζύγιση ή άλλα παρόμοια, ο ανάδοχος υποχρεούται να καλέσει την επιτροπή της παρ. 2 του άρθρου 36 του

παρόντος και τον επιβλέποντα, προκειμένου να προβούν από κοινού στην καταμέτρηση ή ζύγιση και να συντάξουν πρωτόκολλο παραλαβής αφανών εργασιών ή πρωτόκολλο ζυγίσεως αντίστοιχα. Το πρωτόκολλο αυτό, υπογραφόμενο από τον ανάδοχο, τον επιβλέποντα και τα μέλη της επιτροπής, αποτελεί προϋπόθεση για την πιστοποίηση των σχετικών εργασιών».

4. Η παράγραφος 7 του άρθρου 52 του ν. 3669/2008 αντικαθίσταται όπως παρακάτω:

«7. Μαζί με την τελική επιμέτρηση, ο ανάδοχος μπορεί να υποβάλει και κάθε άλλο αίτημά του που σχετίζεται με την εκτέλεση της σύμβασης, εφόσον αυτό δεν έχει αποσβεστεί και η σχετική αξίωση παραγραφεί, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 75Α του παρόντος ή σε άλλες σχετικές διατάξεις, ή εφόσον το σχετικό δικαίωμα δεν έχει αποσβεστεί ή χαθεί από κάποια άλλη αιτία. Μετά την υποβολή της τελικής επιμέτρησης, μόνο για οψιγενείς αιτίες μπορεί ο ανάδοχος να εγείρει σχετικές απαιτήσεις».

5. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 7 του άρθρου 53 του ν. 3669/2008 αντικαθίσταται όπως παρακάτω:

«Από κάθε νεότερο λογαριασμό αφαιρούνται τα ποσά που πληρώθηκαν με τους προηγούμενους λογαριασμούς, καθώς και ποσά που δεν αντιστοιχούν σε εγκεκριμένες επιμετρήσεις ή αφορούν σε λάθη εγκεκριμένων λογαριασμών».

6. Η παράγραφος 8 του άρθρου 53 του ν. 3669/2008 αντικαθίσταται όπως παρακάτω:

«8. Οι λογαριασμοί υποβάλλονται στη διευθύνουσα υπηρεσία που τους ελέγχει και τους διορθώνει, αν είναι ανάγκη, μέσα σε ένα (1) μήνα. Αν ο λογαριασμός που έχει υποβληθεί έχει ασάφειες ή ανακρίβειες, σε βαθμό που να είναι δυσχερής η διόρθωσή του, η διευθύνουσα υπηρεσία, με εντολή της προς τον ανάδοχο, επισημαίνει τις ανακρίβειες ή ασάφειες που διαπιστώθηκαν από τον έλεγχο και παραγγέλλει την ανασύνταξη και επανυποβολή του. Στην περίπτωση αυτή η οριζόμενη μηνιαία προθεσμία για τον έλεγχο του λογαριασμού αρχίζει από την επανυποβολή, ύστερα από την ανασύνταξη από τον ανάδοχο. Ο έλεγχος του λογαριασμού μπορεί να γίνει από συνεργείο της υπηρεσίας, στο οποίο συμμετέχει ο επιβλέπων το έργο. Ο επιβλέπων υπογράφει το λογαριασμό, βεβαιώνοντας έτσι, ότι οι ποσότητες είναι σύμφωνες με τις επιμετρήσεις και τα επιμετρητικά στοιχεία, οι τιμές σύμφωνες με τη σύμβαση και τις σχετικές διατάξεις και γενικά ότι έχουν διενεργηθεί στο λογαριασμό όλες οι περικοπές ή εκπτώσεις ποσών, που προκύπτουν από το νόμο και την εφαρμογή της σύμβασης. Ο λογαριασμός, μετά τον έλεγχο, εγκρίνεται από τη διευθύνουσα υπηρεσία και έτσι εγκεκριμένος αποτελεί την πιστοποίηση για την πληρωμή του αναδόχου. Λογαριασμός που πληρώθηκε χωρίς έλεγχο, λόγω παρέλευσης της ως άνω μηνιαίας προθεσμίας, ελέγχεται, διορθώνεται και εγκρίνεται στο επόμενο διάστημα και οι τυχόν προκύπτουσες διαφοροποιήσεις λαμβάνονται υπόψη σε επόμενο λογαριασμό. Η έγκριση του λογαριασμού από τη διευθύνουσα υπηρεσία είναι δυνατή και χωρίς την υπογραφή του επιβλέποντα.

Σε περίπτωση ανάγκης σύνταξης αρνητικού λογαριασμού, αυτός μπορεί να συνταχθεί από τη διευθύνουσα υπηρεσία και το ποσό του πρέπει να καταβληθεί από τον ανάδοχο εντός μηνός από την κοινοποίηση του λογαριασμού σε αυτόν, άλλως καταπίπτει αναλόγως σε βάρος του η εγγυητική επιστολή».

7. Η παράγραφος 11 του άρθρου 53 του ν. 3669/2008 αντικαθίσταται όπως παρακάτω:

«11. Για την κατάσχεση και εκχώρηση του εργολαβικού ανταλλάγματος εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 4 του ν. 4694/1930. Κατά της απαιτήσεως επί του εργολαβικού ανταλλάγματος, μπορεί πάντα να συμψηφίζονται εκκαθαρισμένες απαιτήσεις του κυρίου του έργου κατά του αναδόχου, προερχόμενες από την εκτέλεση άλλων έργων και μέχρι ποσοστό είκοσι τοις εκατό (20%) από κάθε πιστοποίηση του εκτελουμένου έργου.

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, μπορεί να προβλεφθεί η δυνατότητα και η διαδικασία εκχώρησης, από τον ανάδοχο, απαίτησης από εγκεκριμένη πιστοποίηση ή μέρους αυτής, προς οποιονδήποτε φορέα από αυτούς που αναφέρονται στην παρ. 1 του άρθρου 14 του ν. 2190/1994, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του ν. 3812/2009 (ΦΕΚ Α' 234), προκειμένου να εξοφληθεί οποιασδήποτε οφειλή του εργολάβου προς τον φορέα αυτόν, υπό την προϋπόθεση, ότι η

εγκεκριμένη πιστοποίηση προέρχεται από την εκτέλεση έργου ενός εκ των ως άνω φορέων. Με την ίδια κοινή απόφαση ρυθμίζονται και τα ζητήματα φορολογικής ή ασφαλιστικής ενημερότητας, καθώς και αυτά της καταβολής των κρατήσεων υπέρ τρίτων του φορέα - οφειλέτη του χρηματικού ποσού της εκχωρηθείσας απαίτησης».

8. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 13 του άρθρου 53 του ν. 3669/2008 αντικαθίσταται όπως παρακάτω:

«Με τον τελικό λογαριασμό γίνεται εκκαθάριση του εργολαβικού ανταλλάγματος και όλων των αμοιβαίων απαιτήσεων που έχουν σχέση με την εκτέλεση της σύμβασης, πλην των απαιτήσεων που προκύπτουν από μεταγενέστερες δικαστικές αποφάσεις».

9. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 54 του ν. 3669/2008 αντικαθίσταται όπως παρακάτω:

«Οι τιμές της σύμβασης παραμένουν σταθερές για τις εργασίες που εκτελούνται ή που έπρεπε να εκτελεστούν μέσα στο τρίμηνο που θεωρείται χρόνος εκκίνησης και στο αμέσως επόμενο ημερολογιακό τρίμηνο. Κατ' εξαίρεση, η σταθερότητα των τιμών περιορίζεται μόνο στο ημερολογιακό τρίμηνο εκκίνησης, όταν πρόκειται για έργα οποιασδήποτε κατηγορίας, με συνολικό αρχικό προϋπολογισμό μελέτης δημοπρατούμενου ή ανατιθέμενου έργου, χωρίς αναθεώρηση, μέχρι το ανώτερο όριο της δεύτερης τάξης εργοληπτικών επιχειρήσεων, όπως ορίζεται, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 102 του παρόντος. Τα ανωτέρω ποσά υπολογίζονται χωρίς αναθεώρηση και Φ.Π.Α.».

10. Στο πρώτο εδάφιο του άρθρου 56 του ν. 3669/2008, μετά τις λέξεις «επείγουσες πρόσθετες εργασίες», προστίθενται οι λέξεις «που αφορούν στο έργο,».

11. Στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 57 του ν. 3669/2008, οι λέξεις «Κάθε σύμβαση επόμενη», αντικαθίστανται με τις λέξεις «Κάθε σχέδιο σύμβασης μεταγενέστερης».

12. Μετά το τέλος της περίπτωσης γ' της παραγράφου 4 του άρθρου 57 του ν. 3669/2008 προστίθεται εδάφιο όπως παρακάτω:

«Για τα έργα συντήρησης, η δαπάνη που εξοικονομείται ("επί έλασσον δαπάνη") μπορεί να χρησιμοποιηθεί και χωρίς της συνδρομή των παραπάνω προϋποθέσεων».

13. Η παράγραφος 5 του άρθρου 57 του ν. 3669/2008 αντικαθίσταται όπως παρακάτω:

«5. Σε κάθε περίπτωση, οι εργασίες της εργολαβίας μπορεί να μειωθούν χωρίς καμία αποζημίωση του αναδόχου σε έκταση που δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα δεύτερο ($\frac{1}{2}$) του συνολικού συμβατικού ποσού. Σε περίπτωση μεγαλύτερης μείωσης των εργασιών εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 64 του παρόντος.

Όλα τα όρια ή ποσοστά του άρθρου αυτού αναφέρονται στα αρχικά ποσά και τιμές της σύμβασης μαζί με τα απρόβλεπτα και δεν περιλαμβάνονται σε αυτά αναθεώρηση τιμών, μεταγενέστερη τροποποίησή τους ή οποιαδήποτε αποζημίωση».

14. Μετά το τέλος το ογδόντο εδαφίου της παραγράφου 6 του άρθρου 57 του ν. 3669/2008 προστίθεται το παρακάτω κείμενο:

«Στην περίπτωση των τιμών που καθορίζονται με την περίπτωση γ', η έκπτωση εφαρμόζεται μόνο επί του εργολαβικού οφέλουν».

15. Μετά το τέλος της παραγράφου 8 του άρθρου 57 του ν. 3669/2008 προστίθενται τα παρακάτω εδάφια:

«Ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να υποβάλει σχέδιο ΑΠΕ, εφόσον ζητηθεί από την υπηρεσία η σύνταξή του.

Η έγκριση του ΑΠΕ ολοκληρώνεται εντός τριμήνου από την υποβολή του στην προϊσταμένη αρχή. Αν παρέλθει άπρακτη η προθεσμία αυτή τεκμαίρεται η απόρριψή του.

Σε περίπτωση ΑΠΕ που περιλαμβάνει συμπληρωματική σύμβαση, η έγκρισή του θα πρέπει να ολοκληρώνεται εντός τριμήνου από την ημερομηνία έγκρισης της απαιτούμενης πίστωσης για την κάλυψη της δαπάνης της συμπληρωματικής σύμβασης. Για το σκοπό αυτό, η διευθύνουσα υπηρεσία υποχρεούται να συντάξει προσχέδιο της συμπληρωματικής σύμβασης με πλήρη και αναλυτική αιτιολόγηση και να το υποβάλει στην προϊσταμένη αρχή,

η οποία, εφόσον τηρούνται οι απαραίτητες προϋποθέσεις, μεριμνά για την έκδοση της σχετικής απόφασης έγκρισης συμπληρωματικής πίστωσης».

16. Μετά το τέλος του δευτέρου εδαφίου της παραγράφου 1 του άρθρου 58 του ν. 3669/2008 προστίθενται εδάφιο όπως παρακάτω:

«Εφόσον προβλέπεται ασφάλιση του έργου στα συμβατικά τεύχη, η τυχόν οφειλόμενη αποζημίωση καλύπτεται εξ ολοκλήρου από το ασφαλιστήριο συμβόλαιο και δεν καταβάλλεται άλλη αποζημίωση από τον κύριο ή το φορέα κατασκευής του έργου».

17. Στην παράγραφο 4 του άρθρου 58 του ν. 3669/2008, μετά τις λέξεις «διευθύνουσα υπηρεσία», προστίθενται οι λέξεις «και στην ασφαλιστική εταιρία στην οποία ασφάλισε το έργο,».

18. Στην τελευταία σειρά της παραγράφου 5 του άρθρου 58 του ν. 3669/2008, μετά τη λέξη «ειδοποιεί», προστίθεται η λέξη «αμελλητί».

19. Το πέμπτο εδάφιο της παραγράφου 6 του άρθρου 58 του ν. 3669/2008 αντικαθίσταται όπως παρακάτω:

«Υπό την επιφύλαξη του τελευταίου εδαφίου της παρ. 1 του παρόντος άρθρου, η αποζημίωση αναγνωρίζεται με απόφαση της προϊσταμένης αρχής που εγκρίνει με τροποποίηση ή όχι το πρωτόκολλο και αποφασίζει επί της τυχόν ενστάσεως».

20. Μετά το τέλος της παραγράφου 3 του άρθρου 59 του ν. 3669/2008 προστίθενται παράγραφος 4, όπως παρακάτω:

«4. Καθορίζεται έως 0,5% επί του προϋπολογισμού του έργου, το οποίο διατίθεται για τη διενέργεια ποιοτικών ελέγχων, οι οποίοι διενεργούνται από το Κ.Ε.Δ.Ε. και τα Περιφερειακά Εργαστήρια Δημοσίων Έργων, πέραν των ποιοτικών ελέγχων που προβλέπονται από το Π.Π.Ε., τα συμβατικά τεύχη και την παράγραφο 3 του παρόντος.

Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων ρυθμίζονται όλα τα θέματα αναφορικά με τους ανωτέρους ελέγχους, όπως ο προγραμματισμός, η ανάθεση της διενέργειας των ελέγχων, οι δαπάνες που καλύπτονται, ο τρόπος πληρωμής και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια για την υλοποίηση των ελέγχων και την αποτελεσματικότητά τους».

21. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 60 του ν. 3669/2008 αντικαθίσταται όπως παρακάτω:

«Η ειδική διαταγή προσδιορίζει τα ελαττώματα, καθορίζει αν είναι ουσιώδη, επικίνδυνα ή μη ουσιώδη και τάσσει εύλογη προθεσμία για την αποκατάστασή τους».

Άρθρο 11

1. Η παράγραφος 3 του άρθρου 61 του ν. 3669/2008 αντικαθίσταται όπως παρακάτω:

«3. Η περίπτωση γ' της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζεται αναλογικά και στην περίπτωση παραβίασης των ενδεικτικών προθεσμιών της παραγράφου 6 του άρθρου 48 του παρόντος».

2. Η παράγραφος 7 του άρθρου 61 του ν. 3669/2008 αντικαθίσταται όπως παρακάτω:

«7. Αν κατά της απόφασης έκπτωσης δεν ασκηθεί εμπρόθεσμα ένσταση ή αν απορριφθεί η ένσταση από την αρμόδια προς τούτο προϊσταμένη αρχή, η έκπτωση καθίσταται οριστική. Αν ασκηθεί εμπρόθεσμα ένσταση, ο ανάδοχος υποχρεούται να συνεχίσει τις εργασίες της εργολαβίας. Η τυχόν άσκηση αιτήσεως θεραπείας δεν έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα. Η απόφαση επί της ενστάσεως εκδίδεται, μετά γνώμη του αρμόδιου Τεχνικού Συμβουλίου, από την προϊσταμένη αρχή και κοινοποιείται υποχρεωτικά, εντός δύο (2) μηνών από την κατάθεσή της. Η τυχόν αποδοχή ή απόρριψη της ένστασης αιτιολογείται, μεταξύ δε των λόγων αποδοχής μπορεί να περιλαμβάνεται και η καταφανής βελτίωση του ρυθμού ή της ποιότητας των εκτελούμενων εργασιών, ώστε να πιθανολογείται βάσιμα η έγκαιρη και έντεχνη εκτέλεση του έργου. Αν η ανωτέρω δίμηνη προθεσμία παρέλθει άπρακτη, κινείται η πειθαρχική διαδικασία κατά των υπαίτιων υπαλλήλων κατά το άρθρο 40 του παρόντος, για την επιβολή ποινών αναλόγων προς τις επιπτώσεις της αμέλειάς τους στα συμφέροντα του κυρίου του έργου, επιπλέον δε, ο ανάδοχος υποχρεούται να διακόψει τις εργασίες, έως ότου εκδοθεί και κοινοποιηθεί ρητή απόφαση της προϊσταμένης

αρχής επί της ενστάσεως του. Για το χρόνο διάρκειας της διακοπής δικαιούται ισόποση παράταση προθεσμίας με αναθεώρηση, εφόσον η ένστασή του γίνει τελικά αποδεκτή, ενώ η διακοπή των εργασιών δεν αποτελεί λόγο για τη διάλυση της σύμβασης. Ουδεμία εργασία εκτελούμενη μετά την ημέρα της κατά τα άνω υποχρεωτικής διακοπής των εργασιών και μέχρι την έκδοση τυχόν θετικής για τον ανάδοχο αποφάσεως πιστοποιείται για πληρωμή. Μόλις οριστικοποιηθεί η έκπτωση, με την κοινοποίηση στον ανάδοχο της απόφασης επί της ενστάσεως, η προϊσταμένη αρχή υποχρεούται να ενημερώσει εγγράφως τη Διεύθυνση Μητρώων και Τεχνικών Επαγγελμάτων της Γ.Γ.Δ.Ε. του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων».

3. Μετά το τέλος του στοιχείου α. της παραγράφου 2 του άρθρου 62 του ν. 3669/2008 προστίθεται το ακόλουθο κείμενο:

«Το δικαίωμα του αναδόχου για διάλυση της σύμβασης ασκείται με γραπτή αίτησή του εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών από τη συμπλήρωση του παραπάνω τριμήνου, διαφορετικά αποσβήνεται».

4. Μετά το τέλος του στοιχείου β. της παραγράφου 2 του άρθρου 62 του ν. 3669/2008 προστίθεται νέο εδάφιο όπως παρακάτω:

«Το δικαίωμα του αναδόχου για διάλυση της σύμβασης ασκείται με γραπτή αίτησή του εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών από τη συμπλήρωση του παραπάνω τριμήνου ή διμήνου, διαφορετικά αποσβήνεται».

5. Μετά το τέλος του στοιχείου γ. της παραγράφου 2 του άρθρου 62 του ν. 3669/2008 προστίθεται το ακόλουθο κείμενο:

«Το δικαίωμα του αναδόχου για διάλυση της σύμβασης ασκείται με γραπτή αίτησή του εντός αποκλειστικής προθεσμίας δέκα (10) ημερών από το οριακό σημείο, διαφορετικά αποσβήνεται».

6. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 64 του ν. 3669/2008 οι λέξεις «τα τρία τέταρτα (3/4)» αντικαθίσταται με τις λέξεις «το ένα δεύτερο (1/2)».

7. Στο στοιχείο γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 64 του ν. 3669/2008 οι λέξεις «ένα τέταρτο (1/4)» αντικαθίσταται με τις λέξεις «ένα δεύτερο (1/2)».

8. Η παράγραφος 1 του άρθρου 71 του ν. 3669/2008 αντικαθίσταται όπως παρακάτω:

«1. Όταν λήξει η προθεσμία περάτωσης του συνόλου ή τμημάτων του έργου, ο επιβλέπων αναφέρει στη διευθύνουσα υπηρεσία, εντός δέκα (10) ημερών από τη λήξη του εγκεκριμένου χρόνου περαίωσης, αν τα έργα έχουν περατωθεί και έχουν υποστεί ικανοποιητικά τις δοκιμασίες που προβλέπονται στη σύμβαση ή αν τα έργα δεν έχουν περατωθεί, οπότε αναφέρει συγκεκριμένα τις εργασίες που απομένουν για εκτέλεση. Αν οι εργασίες έχουν περατωθεί, ο προϊστάμενος της διευθύνουσας υπηρεσίας, εντός είκοσι (20) ημερών από τη λήξη του εγκεκριμένου χρόνου περαίωσης, εκδίδει βεβαίωση για το χρόνο περάτωσης των εργασιών (βεβαίωση περάτωσης των εργασιών). Την έκδοση της βεβαίωσης μπορεί να ζητήσει ο ανάδοχος και πριν από τη λήξη των προθεσμιών αν έχει περατώσει τα έργα. Η βεβαίωση περάτωσης των εργασιών δεν αναπληρώνει την παραλαβή των έργων, η οποία διενεργείται σύμφωνα με τις διατάξεις των επόμενων άρθρων».

9. Στο τέλος της παραγράφου 2 του άρθρου 73 του ν. 3669/2008 προστίθεται νέο εδάφιο, όπως παρακάτω:

«Σε περίπτωση υπογραφής "με επιφύλαξη" του πρωτοκόλλου από τον ανάδοχο, η παραλαβή θεωρείται ότι έχει συντελεστεί αυτοδίκαια εξήντα (60) ημέρες μετά την υποβολή ειδικής όχλησης».

10. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 73 του ν. 3669/2008 αντικαθίσταται όπως παρακάτω:

«4. Η επιτροπή παραλαβής παραλαμβάνει το έργο ποσοτικά και ποιοτικά, ελέγχει κατά το δυνατόν την επιμέτρηση, με γενικές ή σποραδικές καταμετρήσεις, καταγράφει στο πρωτόκολλο τις ποσότητες της τελικής επιμέτρησης, όπως τυχόν διορθώνονται από τους ελέγχους που γίνονται, μη δεσμευόμενη από το περιεχόμενο του τελικού συνοπτικού επιμετρητικού πίνακα, στον οποίο μπορεί να επέμβει διορθωτικά, αιτιολογεί τις τυχόν

τροποποιήσεις στις ποσότητες και αναγράφει τις παρατηρήσεις της για εργασίες που τυχόν έχουν εκτελεσθεί με υπέρβαση των εγκεκριμένων ποσοτήτων ή κατά τροποποίηση των εγκεκριμένων σχεδίων».

11. Στο τρίτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 75 του ν. 3669/2008, οι λέξεις «τριάντα (30)» αντικαθίσταται με τις λέξεις «εξήντα (60)».

12. Μετά το τέλος του άρθρου 75 του ν. 3669/2008 προστίθεται νέο άρθρο 75Α με το παρακάτω περιεχόμενο:

«Άρθρο 75Α

Απόσβεση δικαιωμάτων αναδόχου

Υπό την επιφύλαξη τυχόν μικρότερων προθεσμιών που καθορίζονται στον παρόντα Κώδικα, τα εκ της συμβάσεως εν γένει δικαιώματα του αναδόχου αποσβένονται και οποιαδήποτε εξ αυτών αξίωση παραγράφεται, εάν αυτά δεν ασκηθούν, δια σχετικής αιτήσεως του προς τη διευθύνουσα υπηρεσία, εντός προθεσμίας ενός (1) μηνός από την εμφάνιση της γενεσιοναργού τους αιτίας».

Άρθρο 12

1. Στην παράγραφο 14 του άρθρου 76 του ν. 3669/2008, οι λέξεις «τριών (3)» αντικαθίσταται με τις λέξεις «πέντε (5)».

2. Η παράγραφος 15 του άρθρου 76 του ν. 3669/2008 αντικαθίσταται όπως παρακάτω:

«15. Αν η αίτηση θεραπείας απορριφθεί με απόφαση του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων ή αν ο Υπουργός δεν εκδώσει και κοινοποιήσει την απόφασή του μέσα στην πεντάμηνη προθεσμία της προηγούμενης παραγράφου, δικαιούται αυτός που υπέβαλε την αίτηση θεραπείας να προσφύγει στο αρμόδιο δικαστήριο, σύμφωνα με τις διατάξεις του επόμενου άρθρου. Η κοινοποίηση της απόφασης γίνεται μέσα στην ανωτέρω πεντάμηνη προθεσμία. Σε περίπτωση που τα αρμόδια υπηρεσιακά όργανα δεν προσκομίσουν μέχρι το δεύτερο δεκαήμερο του πέμπτου μήνα το σχέδιο απόφασης επί της αιτήσεως θεραπείας στον Υπουργό Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων ή το αρμόδιο όργανο των άλλων φορέων που εκτελούν δημόσια έργα, επιβάλλονται οι πειθαρχικές ποινές που προβλέπονται στο άρθρο 40 του παρόντος».

3. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 77 του ν. 3669/2008 αντικαθίσταται και στη συνέχεια προστίθεται νέο εδάφιο, όπως παρακάτω:

«Η προσφυγή στο εφετείο ασκείται μέσα σε ανατρεπτική προθεσμία δύο (2) μηνών από την κοινοποίηση της απόφασης που εκδόθηκε επί της αιτήσεως θεραπείας ή από τη λήξη της πεντάμηνης προθεσμίας της παραγράφου 14 του προηγούμενου άρθρου. Η προθεσμία αυτή αναστέλλεται κατά το χρονικό διάστημα από 1 - 31 Αυγούστου».

Άρθρο 13

1. Η παράγραφος 10 του άρθρου 92 του ν. 3669/2008 αντικαθίσταται όπως παρακάτω:

«10. Για τις ατομικές επιχειρήσεις Α1-2ης τάξης, η κατάταξη στις κατηγορίες και τις τάξεις του Μ.Ε.ΕΠ. ισχύει για μία πενταετία (τακτική αναθεώρηση). Αν δεν υποβληθεί αίτηση τακτικής αναθεώρησης, μέσα σε εξήντα (60) ημέρες από τη συμπλήρωση της πενταετίας, το πτυχίο καθίσταται αυτοδικαίως ανενεργό.

Για τις Α.Ε., Ε.Π.Ε., Δημοτικές Επιχειρήσεις καθώς και τις προσωπικές επιχειρήσεις (Ο.Ε. και Ε.Ε.) η κατάταξη στις κατηγορίες και τις τάξεις του Μ.Ε.ΕΠ. ισχύει για μία τριετία (τακτική αναθεώρηση)».

2. Η παράγραφος 11 του άρθρου 92 του ν. 3669/2008 αντικαθίσταται όπως παρακάτω:

«11. Αν η εργοληπτική επιχείρηση, η οποία είναι Α.Ε., Ε.Π.Ε., Προσωπική (Ο.Ε. ή Ε.Ε.) ή Δημοτική Επιχείρηση, δεν υποβάλει αίτηση τακτικής αναθεώρησης, μέσα σε εξήντα (60) ημέρες, από τη συμπλήρωση της τριετίας ή εξαετίας, κατά περίπτωση, τεκμαίρεται ότι ελλείπουν οι προϋποθέσεις παραμονής της στις κατηγορίες και τάξεις που έχει καταταχθεί και

διαγράφεται από το Μ.Ε.ΕΠ. Για τη διαγραφή αυτή εκδίδεται διαπιστωτική πράξη μέσα σε ένα μήνα από την πάροδο της εξηκονταήμερης προθεσμίας.

Οι ατομικές επιχειρήσεις επανακατατάσσονται με τακτική αναθεώρηση, ύστερα από αίτησή τους και μετά την πάροδο εξήντα (60) ημερών από τη λήξη ισχύος του πτυχίου τους, χωρίς να απαιτείται διαγραφή».

3. Στο πέμπτο εδάφιο της περίπτωσης ν. του στοιχείου α) της παραγράφου 2 του άρθρου 99 του ν. 3669/2008, οι λέξεις «Σε κάθε περίπτωση» αντικαθίσταται με τις λέξεις «Στην περίπτωση που η εταιρία αιτείται την εγγραφή της στην 3^η τάξη».

4. Η παράγραφος 7 του άρθρου 99 του ν. 3669/2008 αντικαθίσταται όπως παρακάτω:

«7. Σε περιπτώσεις συγχώνευσης εργοληπτικών επιχειρήσεων, οι οποίες είναι εγγεγραμμένες στο Μ.Ε.ΕΠ., ο Συντελεστής Κατάταξης Γ καθεμίας από αυτές λαμβάνεται ανάλογα με το συνολικό αριθμό ως εξής:

α) Για την πρώτη το εκατό τοις εκατό (100%) του Συντελεστή Κατάταξης αυτής.

β) Για την δεύτερη, στο ανωτέρω άθροισμα προστίθεται το ογδόντα τοις εκατό (80%) του Συντελεστή κατάταξης Γ αυτής.

γ) Για την τρίτη, στο ανωτέρω άθροισμα προστίθεται το εξήντα τοις εκατό (60%) του Συντελεστή Κατάταξης Γ που αυτής.

δ) Για την τέταρτη, στο ανωτέρω άθροισμα προστίθεται το σαράντα τοις εκατό (40%) του Συντελεστής Κατάταξης Γ αυτής.

ε) Για τις πέραν της έβδομης δεν προστίθεται περαιτέρω Συντελεστής Κατάταξης Γ.

Η σειρά των επιχειρήσεων για τον υπολογισμό του Συντελεστή Κατάταξης Γ καθορίζεται από την επιχειρήση που υποβάλλει την αίτηση αναθεώρησης.

Για την εταιρεία η οποία εγγράφεται στην 3η τάξη του Μ.Ε.ΕΠ. δεν μπορεί να ληφθεί υπόψη ο Συντελεστής Κατάταξης Γ αυτής πριν την πάροδο δύο (2) ετών από την εγγραφή της».

5. Η περίπτωση β) της παραγράφου 4 του άρθρου 100 του ν. 3669/2008 αντικαθίσταται όπως παρακάτω:

«β) Διαθέτει, κατά την υποβολή της αίτησης, καταθέσεις σε τράπεζα, ή ακίνητα περιουσιακά στοιχεία, η αξία των οποίων υπολογίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, τουλάχιστον εβδομήντα τριών χιλιάδων τριακοσίων εξήντα οκτώ (73.368) ευρώ».

6. Οι περιπτώσεις ι, ii και iii του στοιχείου α) της παραγράφου 8 του άρθρου 100 του ν. 3669/2008 αντικαθίστανται όπως παρακάτω:

ι.i. Στην τέταρτη τάξη, για τη βασική κατηγορία έργων απαιτείται στελέχωση τουλάχιστον δύο (2) τεχνικών Μ.Ε.Κ. Δ' βαθμίδας, ενός (1) τεχνικού Μ.Ε.Κ. Γ' βαθμίδας και ενός (1) τεχνικού Μ.Ε.Κ. Β' βαθμίδας. Για κάθε πρόσθετη κατηγορία έργων, μέχρι και την τέταρτη, απαιτείται συμπληρωματική στελέχωση τουλάχιστον ενός (1) τεχνικού Μ.Ε.Κ. Δ' βαθμίδας και ενός (1) τεχνικού Μ.Ε.Κ. Β' βαθμίδας. Για κάθε επιπλέον κατηγορία απαιτείται συμπληρωματική στελέχωση ενός τεχνικού Μ.Ε.Κ. Δ' βαθμίδας.

ii. Στην πέμπτη τάξη, για τη βασική κατηγορία έργων απαιτείται στελέχωση τουλάχιστον τριών τεχνικών Μ.Ε.Κ. Δ' βαθμίδας, ενός τεχνικού Μ.Ε.Κ. Γ' βαθμίδας και ενός τεχνικού Μ.Ε.Κ. Β' βαθμίδας. Για κάθε πρόσθετη κατηγορία έργων, μέχρι την τέταρτη, απαιτείται συμπληρωματική στελέχωση τουλάχιστον δύο (2) τεχνικών Μ.Ε.Κ. Δ' βαθμίδας και ενός τεχνικού Μ.Ε.Κ. Β' βαθμίδας. Για κάθε επιπλέον κατηγορία απαιτείται συμπληρωματική στελέχωση ενός τεχνικού Μ.Ε.Κ. Δ' βαθμίδας.

iii. Στην έκτη τάξη, για τη βασική κατηγορία έργων απαιτείται στελέχωση τουλάχιστον τεσσάρων (4) τεχνικών Μ.Ε.Κ. Δ' βαθμίδας, τεσσάρων (4) τεχνικών Μ.Ε.Κ. Γ' βαθμίδας και δύο (2) τεχνικών Μ.Ε.Κ. Β' βαθμίδας. Για κάθε πρόσθετη κατηγορία έργων, μέχρι και την τέταρτη, απαιτείται συμπληρωματική στελέχωση τουλάχιστον δύο (2) τεχνικών Μ.Ε.Κ. Δ' βαθμίδας, ενός (1) τεχνικού Μ.Ε.Κ. Γ' βαθμίδας και ενός (1) τεχνικού Μ.Ε.Κ. Β' βαθμίδας. Για τις επιπλέον κατηγορίες απαιτείται συμπληρωματική στελέχωση ενός τεχνικού Μ.Ε.Κ. Δ' βαθμίδας ανά κατηγορία».

7. Το στοιχείο ε) της παραγράφου 8 του άρθρου 100 του ν. 3669/2008 αντικαθίστανται όπως παρακάτω:

«ε) Οι εργοληπτικές επιχειρήσεις, κατά την εξέταση των αιτήσεων εγγραφής τους στην 3η τάξη, ή αναθεώρησης της εγγραφής τους στην 3η έως 7η τάξη, ελέγχονται για την κάλυψη των δεικτών βιωσιμότητας, όπως εξειδικεύονται στο άρθρο 100 παρ. 8 περίπτωση ε' εδάφιο τέταρτο του παρόντος. Η μη κάλυψη ενός εκ των δεικτών βιωσιμότητας συνεπάγεται την υποβάθμιση της εταιρείας από τη μέγιστη τάξη κατάταξής της, κατά μία τάξη. Στην περίπτωση αυτή, η επιχείρηση επανεξετάζεται με βάση τις οριστικές οικονομικές καταστάσεις, της επόμενης διαχειριστικής της χρήσης, χωρίς να δύναται να προσκομίσει προσωρινές οικονομικές καταστάσεις. Εάν τότε δεν καλύπτει έναν από τους δείκτες βιωσιμότητας, η επιχείρηση υποβαθμίζεται επίσης από τη μέγιστη τάξη κατάταξής της, κατά μία ακόμη τάξη κ.ο.κ. έως ότου αναθεωρηθεί εκ νέου. Για κατάταξη στις ειδικές τάξεις A1, A2 και στις τάξεις 1η και 2η δεν απαιτείται η κάλυψη των δεικτών βιωσιμότητας.

Οι δείκτες βιωσιμότητας που προκύπτουν από τις κάτωθι σχέσεις οικονομικών μεγεθών, όπως αναγράφονται στην οικονομική κατάσταση του τελευταίου πριν από την αναθεώρηση έτους, για τη χρήση του οποίου έχει συνταχθεί ισολογισμός, ή την προσωρινή οικονομική κατάσταση αυτής, που βεβαιώνεται από ορκωτό ελεγκτή και δημοσιεύεται πριν από την υποβολή της αίτησης ως εξής:

i. "Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων" (Ι.Κ.), όπως αυτό αναγράφεται στο σκέλος του Παθητικού, μετά την αφαίρεση του Οφειλόμενου Κεφαλαίου, προς το "Σύνολο Υποχρεώσεων" (Σ.Υ.). Ως Σύνολο Υποχρεώσεων ορίζεται το άθροισμα των βραχυπρόθεσμων και των μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων της επιχείρησης, με εξαίρεση τις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις που δεν αφορούν τραπεζικό δανεισμό, όπως αυτές προσδιορίζονται από βεβαίωση ορκωτού ελεγκτή και τις απαιτήσεις από το Δημόσιο, όπως αυτές προκύπτουν από εγκεκριμένους λογαριασμούς Δημοσίων Έργων (των υπηρεσιών όπου εφαρμόζεται ο παρών νόμος) και προσδιορίζονται από βεβαίωση ορκωτού ελεγκτή. Οι απαιτήσεις αυτές αφορούν την ημερομηνία λήξης της διαχειριστικής χρήσης για την οποία έχουν υποβληθεί οικονομικές καταστάσεις και βάσει των οποίων εξετάζεται η κατάταξη των επιχειρήσεων.

ii. "Κυκλοφορούν Ενεργητικό" (Κ.Ε.), όπως αυτό αναγράφεται στο σκέλος του Ενεργητικού, προς τις "Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις" (Β.Υ.), όπως αυτές αναγράφονται στο σκέλος του Παθητικού.

Οι δείκτες βιωσιμότητας, για επιχειρήσεις που κατατάσσονται στις τάξεις τρίτη, τέταρτη, πέμπτη, έκτη και έβδομη πρέπει να είναι μεγαλύτεροι του 0,8 μ, δηλαδή $I.K./\Sigma.Y.>0,8$ και $K.E./B.Y.>0,8$.

Σε περιπτώσεις συγχωνεύσεων εργοληπτικών επιχειρήσεων Μ.Ε.ΕΠ., οι δείκτες βιωσιμότητας του νέου φορέα εξάγονται από τα οικονομικά μεγέθη της ενοποιημένης οικονομικής κατάστασης που καταρτίζεται και δημοσιεύεται από την επιχείρηση, πριν από την υποβολή της αίτησης προς την υπηρεσία τήρησης του Μ.Ε.ΕΠ.»

8. Η παράγραφος 9 του άρθρου 100 του ν. 3669/2008 αντικαθίστανται όπως παρακάτω:

«9. Η υπηρεσία τήρησης του Μ.Ε.ΕΠ. μπορεί να ενεργήσει οποτεδήποτε έκτακτη αναθεώρηση, αν διακριβώθουν νεότερα δυσμενή στοιχεία που επηρεάζουν αρνητικά την ομαλή και αξιόπιστη λειτουργία της επιχείρησης, διαγράφοντάς την από ορισμένες ή απ' όλες τις κατηγορίες έργων ή υποβιβάζοντάς την από την τάξη εγγραφής της».

9. Μετά το τέλος της παραγράφου 10 του άρθρου 100 του ν. 3669/2008 προστίθεται παράγραφος 11, όπως παρακάτω:

«11. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων καθορίζεται και εξειδικεύεται κάθε θέματα που σχετίζεται με την εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 97 έως 100 του παρόντος, ύστερα από εισήγηση της αρμόδιας Υπηρεσίας και γνώμη της Επιτροπής Μ.Ε.ΕΠ.».

10. Η παράγραφος 4 του άρθρου 110 του ν. 3669/2008 αντικαθίσταται όπως παρακάτω:

«Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων μπορούν να επανακαθορίζονται, συμπληρώνονται και τροποποιούνται οι κατηγορίες έργων, στις οποίες μπορούν να εγγράφονται οι διπλωματούχοι ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και των πτυχιούχων τεχνολογικών εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και πρώην ανώτερων τεχνικών σχολών ημεδαπής και αλλοδαπής, ανάλογα με την ειδικότητά τους, καθώς και να ρυθμίζεται κάθε άλλο θέμα που σχετίζεται με την εγγραφή τους.

Για την έκδοση της ανωτέρω απόφασης γνωμοδοτούν, σε ειδική κοινή τους συνεδρίαση, οι Επιτροπές Μ.Ε.Κ. και Μ.Ε.ΕΠ., ύστερα από πρόσκληση του προέδρου της Επιτροπής Μ.Ε.ΕΠ., για την εγγραφή των σχετικών ειδικοτήτων υποχρεωτικά σε μία τουλάχιστον, την πλέον σχετική κατηγορία έργων ή εξειδικευμένη εργασία, προτείνοντας και τις σχετικές προϋποθέσεις κατάταξης (χρονικό διάστημα και ύψος εμπειρίας για την εγγραφή και εξέλιξη από βαθμίδα σε βαθμίδα)».

Άρθρο 14

Μετά το τέλος του άρθρου 177 του ν. 3669/2008 προστίθεται νέο άρθρο 177Α με το παρακάτω περιεχόμενο:

«Άρθρο 177Α

Ηλεκτρονική ενημέρωση για τις συμβάσεις δημοσίων έργων

«Στην ιστοσελίδα της Αρχής Ελέγχου της Παραγωγής Έργων (Α.Ε.Π.Ε.) δημοσιεύονται οι πράξεις, αποφάσεις και τα λοιπά στοιχεία που αφορούν στην ανάθεση και εκτέλεση των συμβάσεων δημοσίων έργων. Με απόφαση του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, η οποία εκδίδεται μετά από γνώμη της Α.Ε.Π.Ε., καθορίζονται όλα τα σχετικά θέματα για τη διαχείριση του συγκεκριμένου ιστοχώρου, τα έργα στα οποία εφαρμόζεται η ηλεκτρονική δημοσίευση, το είδος των στοιχείων που δημοσιεύονται, τον τρόπο συγκέντρωσης των στοιχείων αυτών από τους αρμόδιους φορείς, τον τρόπο δημοσίευσή τους, καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια».

Άρθρο 15

Η παράγραφος 2 του άρθρου 4 του ν. 4694/1930 αντικαθίσταται όπως παρακάτω:

«2. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η εκχώρηση των οφειλομένων, προκειμένου περί οφειλής του εργολάβου για παροχή υλικών προς εκτέλεση του έργου ή περί οφειλής σε εργάτες ή υπαλλήλους αυτού που χρησιμοποιηθήκαν κατά την εκτέλεση του έργου. Επίσης επιτρέπεται η υπό των εργολάβων εκχώρηση των οφειλομένων σε αναγνωρισμένες Τράπεζες ή Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου».